

MINISTERSTWO
GOSPODARKI MORSKIEJ
I ŻEGLUGI ŚRÓDLĄDOWEJ

Departament Rybołówstwa

DR.K.740.1.1.2020.RP
(PW-110231)

Warszawa, dnia 10 stycznia 2020 r.

wg rozdzielnika

Szanowni Państwo,

w załączeniu przekazuję ostateczną wersję *Sprawozdania z audytu systemu zarządzania i kontroli w zakresie kluczowych wymogów kontrolnych 1-5, 7 oraz 9-12 Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014-2020* opracowaną przez Instytucję Audytową.

Jednocześnie pragnę zwrócić uwagę, że część ustaleń zawartych we wstępnym sprawozdaniu została podtrzymana przez Instytucję Audytową. W przypadku nie zrealizowania przez Państwa zaleceń ujętych w przekazanym sprawozdaniu, uprzejmie informuję, że powinny one zostać wdrożone w terminie do końca I kwartału 2020 r. Informację o sposobie realizacji ustaleń audytorów należy przekazać do Instytucji Zarządzającej niezwłocznie po zrealizowaniu zaleceń ale nie później niż do dnia 6 kwietnia 2020 r.

Dodatkowo pragnę zaznaczyć, że stan wdrożenia poszczególnych rekomendacji będzie przedmiotem audytu follow-up.

Z poważaniem,

Janusz Wrona

Dyrektor
Departamentu Rybołówstwa
*/podpisano kwalifikowanym podpisem
elektronicznym/*

Załączniki:

1. Sprawozdanie z audytu systemu zarządzania i kontroli w zakresie kluczowych wymogów kontrolnych 1-5, 7 oraz 9-12 Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014-2020.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTERSTWO FINANSÓW
Szef Krajowej Administracji Skarbowej

DAS2.9011.25.2019.11.AAKT

**Sprawozdanie z audytu systemu zarządzania
i kontroli w zakresie kluczowych
wymogów kontrolnych 1-5, 7 oraz 9-12
Programu Operacyjnego
Rybnactwo i Morze na lata 2014-2020**

(Nr Kodu CCI 2014PL14MFOP001)

Warszawa, grudzień 2019 roku

SPIS TREŚCI

1.	WSTĘP	3
1.1	<i>CEL SPRAWOZDANIA</i>	3
1.2	<i>ORGAN ODPOWIEDZIALNY ZA SPORZĄDZENIE SPRAWOZDANIA</i>	4
1.3	<i>PODSUMOWANIE ISTOTNYCH USTALEŃ</i>	5
2.	METODYKA I ZAKRES PRAC AUDYTOWYCH	7
2.1	<i>RAMY CZASOWE AUDYTU</i>	7
2.2	<i>ZAKRES WYKONANYCH PRAC</i>	7
3.	WYNIKI OCENY	26
3.1	<i>INSTYTUCJA ZARZĄDZAJĄCA</i>	26
3.1.1	Kluczowy wymóg kontrolny nr 1:	26
3.1.2	Kluczowy wymóg kontrolny nr 2:	27
3.1.3	Kluczowy wymóg kontrolny nr 3:	27
3.1.4	Kluczowy wymóg kontrolny nr 4:	30
3.1.5	Kluczowy wymóg kontrolny nr 5:	36
3.1.6	Kluczowy wymóg kontrolny nr 7:	37
3.2	<i>INSTYTUCJA POŚREDNICZĄCA – AGENCJA RESTRUKTURYZACJI i MODERNIZACJI ROLNICTWA</i>	38
3.2.1	Kluczowy wymóg kontrolny nr 1:	38
3.2.2	Kluczowy wymóg kontrolny nr 2:	38
3.2.3	Kluczowy wymóg kontrolny nr 3:	39
3.2.4	Kluczowy wymóg kontrolny nr 4:	39
3.2.5	Kluczowy wymóg kontrolny nr 5:	44
3.2.6	Kluczowy wymóg kontrolny nr 7:	44
3.3	<i>INSTYTUCJA POŚREDNICZĄCA – SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA</i>	46
3.3.1	Kluczowy wymóg kontrolny nr 1:	46
3.3.2	Kluczowy wymóg kontrolny nr 2:	48
3.3.3	Kluczowy wymóg kontrolny nr 3:	52
3.3.4	Kluczowy wymóg kontrolny nr 4:	56
3.3.5	Kluczowy wymóg kontrolny nr 5:	59
3.3.6	Kluczowy wymóg kontrolny nr 7:	61
3.4	<i>INSTYTUCJA CERTYFIKUJĄCA</i>	69
3.4.1	Kluczowy wymóg kontrolny nr 9	69
3.4.2	Kluczowy wymóg kontrolny nr 10	71
3.4.3	Kluczowy wymóg kontrolny nr 11	73
3.4.4	Kluczowy wymóg kontrolny nr 12	74
4.	FOLLOW-UP USTALEŃ Z AUDYTÓW SYSTEMU Z LAT POPRZEDNICH ..	76
5.	WYKAZ SKRÓTÓW	76

1. WSTĘP

1.1 CEL SPRAWOZDANIA

Zgodnie z art. 127 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 roku *ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2016* (dalej: rozporządzenie (UE) nr 1303/2013) Instytucja Audytowa ma obowiązek prowadzenia audytów systemu zarządzania i kontroli.

Zgodnie z art. 127 ust. 5 lit. a i b rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, Instytucja Audytowa sporządza:

- a) opinię audytową zgodnie z art. 63 ust. 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 roku *w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylającego rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012* (dalej: rozporządzenie (UE, Euratom) nr 2018/1046);
- b) sprawozdanie z kontroli, przedstawiające główne wyniki audytów przeprowadzonych zgodnie z ust. 1, w tym ustalenia dotyczące defektów stwierdzonych w systemach zarządzania i kontroli oraz proponowane i wdrożone działania naprawcze.

Dokumenty, o których mowa powyżej przekazywane są Komisji Europejskiej do dnia 15 lutego kolejnego roku budżetowego.

System zarządzania i kontroli Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014-2020 (PORiM) oparty jest na przepisach rozporządzenia (UE) nr 1303/2013.

Sprawozdanie przedstawia zakres i wyniki czynności sprawdzających wykonanych przez pracowników Wydziału Audytu II Departamentu Audytu Środków Publicznych Ministerstwa Finansów oraz przez pracowników wydziałów audytu środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA (ICE) w 16 Izbach Administracji Skarbowej.

Audyt systemu zarządzania i kontroli prowadzony był w nw. Instytucjach:

- Instytucja Zarządzająca programem operacyjnym: Minister właściwy ds. rybołówstwa Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej – Departament Rybołówstwa;
- Instytucja Certyfikująca: Minister właściwy ds. finansów publicznych - Ministerstwo Finansów – Departament Instytucji Płatniczej;
- Instytucja Pośrednicząca: Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa - dla Priorytetu I-III, V-VI oraz Pomocy Technicznej;
- Instytucja Pośrednicząca: dla Priorytetu IV Samorząd Województwa:
  - Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego - Departament Obszarów Wiejskich i Zasobów Naturalnych;

- Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego - Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich;
- Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego - Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich;
- Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego - Departament Rolnictwa, Środowiska i Rozwoju Wsi;
- Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego - Departament Rolnictwa i Ochrony Środowiska;
- Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego - Departament Funduszy Europejskich;
- Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego - Departament Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich;
- Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego - Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich;
- Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego - Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich;
- Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego - Departament Rolnictwa i Obszarów Rybackich;
- Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego - Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich;
- Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego - Wydział Terenów Wiejskich;
- Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego - Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego;
- Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego - Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa;
- Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego - Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich;
- Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego - Wydział Rolnictwa i Rybactwa.

1.2 ORGAN ODPOWIEDZIALNY ZA SPORZĄDZENIE SPRAWOZDANIA

Wykonywanie zadań instytucji odpowiedzialnej za przeprowadzenie audytu systemu zostało powierzone Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej, który pełni funkcję Instytucji Audytowej dla programów operacyjnych. Szef Krajowej Administracji Skarbowej wykonuje swoje zadania za pośrednictwem Departamentu Audytu Środków Publicznych w Ministerstwie Finansów oraz 16 Izb Administracji Skarbowej. Jest on również odpowiedzialny za zatwierdzenie przedmiotowego sprawozdania.

1.3 PODSUMOWANIE ISTOTNYCH USTALEŃ

Audyt systemu dla *Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014-2020* został przeprowadzony zgodnie ze *Strategią audytu Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014-2020* (wersja 6) z 3 kwietnia 2019 roku.

W ramach badania dokonano analizy i oceny dokumentów (wymienionych szczegółowo w załączniku nr 1 do niniejszego Sprawozdania) pod kątem oceny funkcjonowania systemu zarządzania i kontroli oraz możliwych skutków dla legalności oraz prawidłowości wydatków w przypadku stwierdzonych braków w systemie (w tym w procedurach) oraz wykrytych odstępstw od procedur w danej instytucji. Dokonując ww. analizy (w odniesieniu do zaprojektowanych i przyjętych w danej instytucji procedur, a także realizowanych procesów, m.in. wnioski o dofinansowanie, umowy, prowadzone kontrole) zespół audytowy każdorazowo odnosił je do operacji realizowanych w danej instytucji oraz w razie konieczności uzupełniał informacje o wyjaśnienia przekazywane przez pracowników danej instytucji („właścicieli” procesów).

W wyniku ww. analizy dokonano oceny badanych kluczowych wymogów kontrolnych (oraz kryteriów oceny w ramach KWK) dla działań realizowanych w danej instytucji, wybranych do badania.

Dokonując tej oceny wzięto pod uwagę *Wytyczne dla Komisji i państw członkowskich dotyczące wspólnej metodyki oceny systemów zarządzania i kontroli w państwach członkowskich (EGESIF_14-0010-final 18/12/2014)*, art. 30 ust. 2 *rozporządzenia delegowanego KE (UE) nr 480/2014*¹ oraz uwagi Komisji Europejskiej.

Wnioski zawarte w sprawozdaniu dotyczące skuteczności funkcjonowania KWK w poszczególnych działaniach/instytucjach oraz w odniesieniu do całego systemu wynikają z liczby odstępstw stwierdzonych w wyniku badania, ich istotności oraz ewentualnego wpływu na legalność i prawidłowość wydatków. Tym samym wnioski zostały oparte na analizie ilościowej i jakościowej stwierdzonych odstępstw.

W wyniku przeprowadzonych czynności, kluczowe wymogi kontrolne nie zostały ocenione w kategorii 4 ani 3.

W wyniku przeprowadzonych czynności, następujące kluczowe wymogi kontrolne zostały ocenione w kategorii 2:

- Na poziomie Instytucji Zarządzającej:
  - w zakresie objętym audytem dla KWK 4:
    - *Kryterium 17 (4.3)*

Pozostałe kluczowe wymogi kontrolne zostały ocenione w kategorii 1.

---

¹ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 480/2014 z dnia 03 marca 2014 roku uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (dalej: rozporządzenie delegowane KE (UE) nr 480/2014)

- Na poziomie Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (IP):

w zakresie objętym audytem dla KWK 4:

- *Kryterium 15 (4.1),*
- *Kryterium 17 (4.3)*

Pozostałe kluczowe wymogi kontrolne zostały ocenione w kategorii 1.

- Na poziomie Samorządów Województw (IP):

w zakresie objętym audytem dla KWK 2:

- *Kryterium 9 (2.3) – Samorząd Województwa Podlaskiego,*
- *Kryterium 10 (2.4) – Samorzady Województw – wszystkie,*

w zakresie objętym audytem dla KWK 3:

- *Kryterium 12 (3.1) – Samorzady Województw – wszystkie,*

Pozostałe kluczowe wymogi kontrolne zostały ocenione w kategorii 1.

W rezultacie dokonanej analizy, w oparciu o KWK 1-5, 7 (Instytucja Zarządzająca/Instytucje Pośredniczące) oraz 9-12 (Instytucja Certyfikująca), system zarządzania i kontroli dla PORiM 2014-2020 został oceniony w kategorii 2.

Ostateczne wyniki audytu systemu, w tym ocena systemu zarządzania i kontroli PORiM 2014-2020, zostaną zawarte w *Rocznym sprawozdaniu z kontroli*, które zgodnie z art. 127 ust. 5 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, wraz z opinią audytową, zostanie przesłane do Komisji Europejskiej.

Wszystkie obszary wymagające usprawnień zostały szczegółowo opisane w rozdziale 3 niniejszego Sprawozdania. Stan wdrożenia wydanych zaleceń będzie przedmiotem monitorowania w trakcie kolejnego audytu systemu.

2. METODYKA I ZAKRES PRAC AUDYTOWYCH

2.1 RAMY CZASOWE AUDYTU

Audyt prowadzony był w instytucjach zaangażowanych we wdrażanie Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014-2020, realizujących działania wybrane do badania, w terminie czerwiec – wrzesień 2019 roku.

2.2 ZAKRES WYKONANYCH PRAC

Audyt systemu zarządzania i kontroli był realizowany w Instytucji Zarządzającej, Instytucji Certyfikującej oraz w Instytucjach Pośredniczących w oparciu o program audytu opracowany między innymi na podstawie wytycznych Komisji Europejskiej.

W trakcie audytu systemu w Instytucji Zarządzającej, Instytucji Certyfikującej oraz w Instytucjach Pośredniczących, przeprowadzone zostało badanie następujących kluczowych wymogów kontrolnych i kryteriów oceny w celu stwierdzenia, czy:

Funkcja IZ:

- została zapewniona odpowiednia rozdzielność funkcji oraz należyte systemy zgłaszania i monitorowania w przypadkach, gdy odpowiedzialna instytucja powierza wykonywanie zadań innemu podmiotowi;
- zapewniono odpowiedni wybór operacji;
- informacje dla beneficjentów są odpowiednie;
- kontrole zarządcze są odpowiednie;
- istnieje skuteczny system gwarantujący przechowywanie wszystkich dokumentów dotyczących wydatków i audytów w celu zapewnienia właściwej ścieżki audytu;
- zapewniono efektywne wdrożenie proporcjonalnych środków zwalczania nadużyć finansowych.

Funkcja IC:

- zapewniono odpowiednią rozdzielność funkcji oraz należyty system zgłaszania i monitorowania, w przypadkach, gdy odpowiedzialna instytucja powierza wykonywanie zadań innej instytucji;
- istnieją odpowiednie procedury sporządzania i składania wniosków o płatność;
- zapewniono prowadzenie odpowiednich elektronicznych zapisów księgowych zadeklarowanych wydatków oraz odpowiadającego im wkładu publicznego;
- zapewniono odpowiednią i kompletną ewidencję kwot podlegających odzyskaniu, kwot odzyskanych i kwot wycofanych.

Niniejsze Sprawozdanie dotyczy kluczowych wymogów kontrolnych oraz kryteriów oceny opisanych w rozdziale 3, które zostały zbadane w ramach danego działania/instytucji.

Kryterium 1 (1.1) – Jasny opis i przydzielenie funkcji (schemat organizacyjny, indykatywna liczba stanowisk, wymagane kwalifikacje i doświadczenie, opisy stanowisk), w tym formalna udokumentowana umowa wyraźnie określająca wszelkie zadania oddelegowane przez instytucję zarządzającą do instytucji pośredniczących.

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- istnienia porozumień/decyzji delegujących zadania do IP, przekazujących wszystkie niezbędne uprawnienia do jednostki oraz aktualności porozumień/decyzji w zakresie delegowanych zadań;
- faktycznej realizacji delegowanych zadań;
- jasnego określenia zadań i obowiązków na piśmie;
- uwzględnienia delegowanych w porozumieniu/decyzji zadań w instrukcjach wykonawczych i innych procedurach wewnętrznych audytowanej instytucji;
- stosowania procedur do wykonywania delegowanych zadań w audytowanej instytucji;
- zdefiniowanego w regulaminie/schemacie organizacyjnym jednostki podziału funkcji;
- rozdzielności funkcji, w przypadku gdy audytowana jednostka jest beneficjentem w ramach programu operacyjnego.

Kryterium 2 (1.2) – Niezbędny personel i wymagana wiedza fachowa są dostępne na różnych poziomach i dla różnych funkcji w ramach instytucji zarządzającej i instytucji pośredniczących, uwzględniając wielkość i złożoność przedmiotowego programu, w tym możliwe stosowne ustalenia dotyczące outsourcingu.

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- zapewnienia niezbędnego personelu;
- posiadania przez personel wymaganej wiedzy fachowej oraz doświadczenia niezbędnego w zakresie realizowanych zadań przez daną instytucję, które są dostępne na różnych poziomach i dla różnych funkcji w ramach Instytucji Zarządzającej i Instytucji Pośredniczących, uwzględniając wielkość i złożoność programu, w tym możliwe stosowne procedury dotyczące outsourcingu:
  - określenia liczby etatów i opisy stanowisk pracy przydzielonych w danej instytucji,
  - istnienia procedur/polityk zatrudnienia zapewniających, że kadra na poszczególnych szczeblach będzie odpowiednia zarówno pod względem ilości, jak i wiedzy/umiejętności niezbędnych na zajmowanym stanowisku;
  - wskazania w opisach stanowisk pracy celów i zakresu pracy, zadań i obowiązków każdego pracownika oraz struktury podległości;
  - istnienia procedur zapewniających bezzwłoczne szkolenie nowych pracowników (jeśli jest taka potrzeba) w zakresie realizowanych przez nich obowiązków oraz regularnych szkoleń każdego pracownika (uwzględniając różne formy szkolenia) w zakresie jego obowiązków w momencie zaistnienia m.in. zmian w prawie, wytycznych, innych dokumentach programowych;
  - procedur wyboru podmiotu, któremu zlecono zadania w ramach outsourcingu pod kątem zachowania konkurencyjności;
  - mechanizmów/procedur służących weryfikacji prawidłowości realizacji zleconych na zewnątrz funkcji pod kątem ich jakości oraz zgodności z założonymi celami.

Kryterium 3 (1.3) – Zgodność z zasadą rozdzielności funkcji w ramach organizacji instytucji zarządzającej, w stosownych przypadkach, a w szczególności gdy państwo członkowskie postanowiło utrzymać funkcję poświadczania w ramach tej samej struktury administracyjnej co instytucja zarządzająca, jak również między instytucją zarządzającą i pozostałymi organami w SZK (instytucją certyfikującą lub jej instytucjami pośredniczącymi, instytucją audytową lub innymi podmiotami audytowymi).

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- struktury organizacyjnej/schematu organizacyjnego obejmującego funkcje IZ i IC, czy poprzez podział zadań zapewnia – w stosownych przypadkach - spełnienie wymogu rozdziału funkcji IZ i IC;
- czy schemat organizacyjny uwzględnia wszystkie funkcje IZ (w sytuacji, gdy IZ pełni również funkcję IC) i zapewnia – w stosownych przypadkach – zachowanie zasady rozdziału funkcji w obrębie każdej instytucji;
- w jaki sposób zapewniono rozdzielną funkcji, w przypadku, kiedy IZ wykonuje również zadania IC.

Kryterium 4 (1.4) – Istnieją kompletne i adekwatne procedury i podręczniki, które są w miarę potrzeby aktualizowane i obejmują wszystkie kluczowe działania w ramach instytucji zarządzającej i instytucji pośredniczących, w tym procedury w zakresie sprawozdawczości i monitorowania nieprawidłowości oraz odzyskiwania nienależnie wypłaconych środków.

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- istnienia procedur i podręczników, które obejmują wszystkie kluczowe działania w ramach Instytucji Zarządzającej i Instytucji Pośredniczących, w szczególności, czy instrukcje wykonawcze IZ/IP zawierają procedury dotyczące w szczególności: ogłaszania, naboru i oceny projektów, oceny wniosków o płatność, kontroli projektów, sprawozdawczości i monitorowania nieprawidłowości oraz odzyskiwania nienależnie wypłaconych środków;
- dokonywania odpowiedniej aktualizacji w zapisach procedur/podręczników, w przypadku wprowadzenia zmian, które mają wpływ na zadania realizowane w instytucji.

Kryterium 5 (1.5) – Obowiązują odpowiednie procedury i ustalenia, aby skutecznie monitorować i nadzorować zadania przekazane instytucjom pośredniczącym na podstawie odpowiednich mechanizmów sprawozdawczości (przegląd metodyki instytucji pośredniczącej, systematyczny przegląd wyników zgłoszonych przez instytucję pośredniczącą, w tym, w stosownych przypadkach, ponowne przeprowadzenie, na podstawie wybranej próby, działań zrealizowanych przez instytucję pośredniczącą).

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- posiadania przez Instytucję Zarządzającą/Instytucję Pośredniczącą odpowiednich procedur, aby skutecznie delegować, monitorować i nadzorować zadania przekazane instytucjom niższego szczebla (instytucjom pośredniczącym);
- sposobu monitorowania wykonywania delegowanych do instytucji niższego szczebla zadań oraz wdrożenia wydanych przez siebie zaleceń;
- procedur dotyczących sprawozdawczości i monitorowania pomiędzy Instytucją Zarządzającą/ Instytucją Pośredniczącą, które mają potwierdzenie w ustanowionych mechanizmach sprawozdawczych (czy powyższa sprawozdawczość pozwala na przegląd metodologii, regularny przegląd raportowanych wyników, weryfikację, czy wybrana próba jest wystarczająca oraz umożliwia ponowną weryfikację pracy na wybranej próbie);
- czy kontrole monitorujące/systemowe Instytucji Zarządzającej realizowane są zgodnie z procedurami, a wyniki tych kontroli są odpowiednio uwzględniane.

Kryterium 6 (1.6) – Uwzględniając zasadę proporcjonalności, ramy mające zapewnić, że w razie potrzeby ryzyko będzie odpowiednio zarządzane, a w szczególności w razie znaczących zmian działań lub struktur zarządzania i kontroli.

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- istnienia ram zapewniających, że są podejmowane odpowiednie działania w zakresie zarządzania ryzykiem, w szczególności, w przypadku poważnych zmian w systemie zarządzania i kontroli;
- posiadania przez Instytucję Zarządzającą/Instytucję Pośredniczącą/Instytucję Wdrażającą strategii zarządzania ryzykiem;
- osób odpowiedzialnych za strategię zarządzania ryzykiem w instytucji;
- uwzględniania przez strategię zarządzania ryzykiem, zgodnie z zasadą proporcjonalności, charakteru realizowanych przez daną instytucję zadań w ramach programu operacyjnego, zakresu/złożoności realizowanych zadań oraz związanych z realizowanymi zadaniami ryzyk;
- dokonywania przez instytucję aktualizacji i oceny adekwatności przyjętej strategii zarządzania ryzykiem, szczególnie w przypadku poważnych zmian w systemie zarządzania i kontroli.

Kryterium 7 (2.1) – Instytucja zarządzająca opracowała, na potrzeby zatwierdzenia przez Komitet Monitorujący, odpowiedni zestaw procedur i kryteriów.

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- opracowania przez Instytucję Zarządzającą, na potrzeby zatwierdzenia przez Komitet Monitorujący, procedur dotyczących prac Komitetu Monitorującego;
- opracowania przez Instytucję Zarządzającą, na potrzeby zatwierdzenia przez Komitet Monitorujący, kryteriów selekcji, które:
  - zapewniają, że operacje przyczynią się do osiągnięcia celów szczegółowych i rezultatów odpowiednich priorytetów w ramach Programu,
  - są niedyskryminujące i przejrzyste, i odpowiednio uzasadnione zgodnie z celami szczegółowymi zapisanymi w Programie,
  - uwzględniają propagowanie równości między kobietami i mężczyznami oraz zasady zrównoważonego rozwoju zgodnie z art. 7 i 8 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013.

Kryterium 8 (2.2) – Zaproszenia do składania wniosków są publikowane.

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- procedury dotyczącej publikowania zaproszeń do składania wniosków;
- czy procedura publikowania ogłoszeń o konkursach zapewnia, że ogłoszenia o konkursach:
  - zostaną opublikowane,
  - zawierają zgodny z warunkami i celami programu operacyjnego, jasny opis stosowanej procedury wyboru oraz praw i obowiązków beneficjentów,
  - będą upublicznione w sposób pozwalający na dotarcie do wszystkich potencjalnych beneficjentów,
  - dają beneficjentowi dostęp do dokumentacji konkursowej związanej z danym konkursem;
- opublikowania wszystkich zaplanowanych w harmonogramie konkursów naborów wniosków o dofinansowanie w trybie konkursowym dla danej instytucji na dany okres;
- czy we wszystkich przypadkach ogłoszenie do składania wniosków było dokonane w sposób prawidłowy oraz czy było kompletne;

- czy procedura ogłoszenia naborów oraz dokumentacja konkursowa są zgodne z wymaganiami określonymi w przepisach prawa, dokumentach programowych i Regulaminie konkursu.

Kryterium 9 (2.3) – Wszystkie otrzymane wnioski podlegają rejestracji.

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- procedury dotyczącej rejestrowania złożonych wniosków o dofinansowanie oraz wydawania potwierdzenia złożenia i zatwierdzenia wniosku;
- czy wszystkie złożone przez wnioskodawców wnioski o dofinansowanie zostały zarejestrowane oraz czy wydano dowód odbioru wniosku;
- czy wszyscy wnioskodawcy zostali poinformowani o zarejestrowaniu wniosku oraz czy prowadzona jest ewidencja statusu zatwierdzenia każdego wniosku;
- czy zarejestrowaniu podlegały jedynie wnioski złożone w terminie wskazanym w ogłoszeniu konkursu.

Kryterium 10 (2.4) – Wszystkie wnioski/projekty są oceniane zgodnie z obowiązującymi kryteriami.

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- procedury dotyczącej wyboru projektów w zakresie ich oceny formalnej i merytorycznej - zgodnie z obowiązującymi kryteriami, w szczególności czy procedura zawiera weryfikację w zakresie czy:
  - wybrana operacja jest objęta zakresem przedmiotowego funduszu lub przedmiotowych funduszy i może być przypisana do kategorii interwencji,
  - beneficjent dysponuje zdolnością administracyjną, finansową i operacyjną, aby spełnić warunki dotyczące udzielenia finansowania,
  - beneficjent ma prawną możliwość odliczenia podatku od towarów i usług (sprawdzono czy jest zarejestrowanym podatnikiem VAT, czy dokonuje sprzedaży opodatkowanej),
  - wzięto pod uwagę ewentualną pomoc de minimis otrzymaną w związku z jednorazową amortyzacją zakupionego środka trwałego,
  - w przypadku, gdy operacja rozpoczęła się przed złożeniem wniosku o dofinansowanie przestrzegano obowiązujących przepisów/wytucznych określonych przez IZ, właściwych dla tej operacji oraz dokonano analizy otrzymanych dokumentów dotyczących prawidłowości odliczenia podatku VAT w projekcie,
  - operacje wybrane do otrzymania wsparcia nie obejmują działań, które stanowiły część operacji, która podlegała lub powinna była podlegać procedurze odzyskania środków w następstwie przeniesienia działalności produkcyjnej poza zakres programu;
- czy złożone wnioski o dofinansowanie zostały ocenione zgodnie z kryteriami i oceną punktową zatwierdzonymi przez Komitet Monitorujący, wymienionymi w zaproszeniu oraz czy ścieżka audytu umożliwi weryfikację stosowania kryteriów wyboru ustanowionych przez Komitet/Podkomitet Monitorujący;
- zasad dotyczących procedur wpisu ekspertów do Wykazu ekspertów (zasad naboru na eksperta, organizacji naboru na kandydatów na ekspertów oraz zapewnienia

funkcjonowania przejrzystego i konkurencyjnego systemu naboru kandydatów na ekspertów w ramach danego instrumentu);

- procesu doboru ekspertów/pracowników do oceny projektów, w tym, czy procedury zapewniają, że eksperci/pracownicy instytucji będą dokonywać oceny w sposób obiektywny i niezależny, tj. m.in., czy:
  - regulamin pracy KOP zapewnia, że projekty własne właściwej instytucji lub projekty podmiotów pełniących funkcje instytucji danego programu lub projekty podmiotów z nimi powiązanych w rozumieniu załącznika I do rozporządzenia (UE) nr 651/2014 oceniane są wyłącznie przez ekspertów niebędących pracownikami tych instytucji i podmiotów albo łącznie przez innych członków KOP i ekspertów niebędących pracownikami tych instytucji i podmiotów,
  - eksperci/pracownicy instytucji dokonujący oceny potwierdzili swój obiektywizm, niezależność oraz brak konfliktu interesów w rozumieniu art. 61 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 2018/1046 w odniesieniu do wszystkich wniosków ocenianych w ramach danego konkursu, tj. potwierdzili brak powiązań zarówno z wnioskodawcą jak i np. jednostką (firmą) przygotowującą dany wniosek,
  - czy każdy oceniany element wniosku o dofinansowanie weryfikowany jest przez co najmniej dwóch ekspertów/pracowników instytucji (zgodnie z zasadą dwóch par oczu),
  - eksperci/pracownicy instytucji dokonywali oceny w zakresie kryteriów/zakresu jaki został im wskazany w regulaminie pracy KOP,
  - w przypadku wystąpienia „znaczej rozbieżności” w ocenie, wniosek o dofinansowanie został oceniony zgodnie z zasadami postępowania określonymi dla takiej sytuacji w regulaminie KOP;
- w jaki sposób została uzasadniona/udokumentowana ocena projektu.

Kryterium 11 (2.5) – Decyzje w sprawie przyjęcia lub odrzucenia wniosków lub projektów powinny być podejmowane przez właściwie upoważnioną osobę w wyznaczonym organie za to odpowiedzialnym

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- określenia przez procedury, że decyzje o przyjęciu lub odrzuceniu wniosku są podejmowane przez właściwie upoważnioną osobę w wyznaczonym organie za to odpowiedzialnym (IZ/IP);
- określenia przez procedury, że beneficjenci zostaną poinformowani o odrzuceniu/przyjęciu wniosku do realizacji;
- czy, w przypadku złożonych w danej instytucji wniosków o dofinansowanie (przyjętych do dofinansowania), wnioskodawca został poinformowany o przyjęciu wniosku do realizacji;
- czy decyzja o przyjęciu wniosków o dofinansowanie (przyjętych do dofinansowania) była prawidłowa, w tym ocena dokonana przez instytucję;
- czy, w przypadku złożonych w danej instytucji wniosków o dofinansowanie i odrzuconych na etapie oceny formalnej lub merytorycznej wnioskodawca został poinformowany o odrzuceniu na etapie: oceny formalnej, oceny merytorycznej;
- czy decyzja o odrzuceniu tych wniosków była podjęta przez właściwie upoważnioną osobę, czy decyzja była prawidłowa, proces przebiegał zgodnie z procedurami;
- procedur dotyczących procesu odwoławczego, w szczególności, czy procedura odwoławcza przeprowadzana jest przez osoby pierwotnie nieuczestniczące w ocenie

projektu, czy procedura odwoławcza jest kompletna i czy związane z nią decyzje podlegają publikacji;

Kryterium 12 (3.1) – Skuteczne przekazywanie beneficjentom informacji o ich prawach i obowiązkach.

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- procedury zawierania i aneksowania umów z beneficjentem w zakresie informowania go o prawach i obowiązkach;
- zapewnienia informacji beneficjentom o zasadach kwalifikowalności wydatków i wymogach dotyczących ewidencji księgowej, a w szczególności o zasadach rozliczania i kwalifikowania:
  - wydatków tylko częściowo odnoszących się do współfinansowanych operacji (np. gdy istnieje konieczność prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej, lub dzielenia wydatkowanych kwot na związane z realizacją projektu i z nią niezwiązane oraz ujmowanie ich na odrębnych kontach),
  - określonych rodzajów wydatków, które mogą być uznane za kwalifikowalne jedynie do pewnych limitów lub w proporcji do poniesionych kosztów (np.: koszty pośrednie itp.),
  - podatku VAT oraz sposobie amortyzowania zakupionych środków trwałych w projektach unijnych;
- odpowiedniego wzoru umowy z beneficjentem/decyzji o dofinansowaniu w zakresie implementowania zasad i wzorów określonych w dokumentach programowych oraz aktach prawnych;
- zasad dotyczących wprowadzenia zmian przez IP do wzorów umów/decyzji;
- czy w przypadku projektów przyjętych do dofinansowania przekazano beneficjentowi informacje o wszystkich prawach i obowiązkach wskazanych w kryterium.

Kryterium 13 (3.2) – Istnienie wyraźnych i jednoznacznych krajowych zasad kwalifikowalności określonych dla programu.

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- istnienia wyraźnych i jednoznacznych krajowych zasad kwalifikowalności określonych dla danego programu;
- czy Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków / Zalecenia obowiązujące w ramach programu mają odzwierciedlenie w procedurach / instrukcjach wykonawczych / listach sprawdzających obowiązujących w danej instytucji.

Kryterium 14 (3.3) – Istnienie strategii mającej na celu zapewnienie beneficjentom dostępu do niezbędnych informacji i dostępu do doradztwa na odpowiednim poziomie (ulotek, broszur, seminariów, warsztatów, stron internetowych itp.).

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- podejmowanych przez instytucję działań w celu zapewnienia beneficjentom dostępu do potrzebnych informacji i odpowiednich wskazówek;
- czy beneficjenci są informowani o ustaleniach / błędach jakie są popełniane przez beneficjentów stosujących zamówienia publiczne / zasady konkurencyjności;
- czy działania realizowane przez instytucję dają racjonalne zapewnienie, że beneficjent zostanie odpowiednio poinformowany oraz beneficjent uzyska dostęp do potrzebnych informacji.

Kryterium 15 (4.1) – Kontrole zarządcze obejmują weryfikacje administracyjne i kontrole operacji na miejscu.

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- istnienia procedur zapewniających zarejestrowanie wniosków o refundację oraz przekazanie wnioskodawcom informacji o zarejestrowaniu wniosku;
- czy procedury dotyczące kontroli na miejscu i kontroli w okresie trwałości znajdują się w Podręczniku Procedur;
- czy i w jaki sposób metodologia doboru projektów do kontroli na miejscu uwzględnia przetwarzanie informacji o stopniu zaawansowania realizacji projektów (czy kontrole przeprowadzane są w zaawansowanej fazie realizacji projektu (dostarczenie finansowanych produktów/usług; zapłata za produkty/usługi));
- czy IZ weryfikuje produkty/usługi pod kątem spełnienia obowiązujących przepisów prawa, wymogów programu operacyjnego oraz warunków wsparcia operacji;
- momentu przeprowadzania kontroli na miejscu projektów wieloletnich;
- czy weryfikacja wydatków przeprowadzana przez instytucję obejmuje:
  - weryfikację wniosków o płatność beneficjenta,
  - kontrole projektu w miejscu realizacji lub w siedzibie beneficjenta,
  - kontrole krzyżowe;
- czy wykonywane są:
  - kontrole na zakończenie realizacji projektu,
  - kontrole trwałości projektu,
  - kontrole instrumentów finansowych;
- czy wszystkie kontrole przeprowadzane są przy uwzględnieniu zasady „dwóch par oczu” oraz czy każdy etap kontroli został zaakceptowany przez kierownika komórki organizacyjnej odpowiedzialnej za realizację zadania;
- czy kontrole projektów zostały przeprowadzone zgodnie z wytycznymi/ procedurami.

Kryterium 16 (4.2) – Instytucja zarządzająca lub jej instytucje pośredniczące mogą przeprowadzać kontrole poszczególnych operacji na miejscu na podstawie próby.

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- czy w ramach poszczególnych działań wdrażanych przez instytucję, kontrola na miejscu wykonywana jest w odniesieniu do każdego projektu, czy do wybranych projektów;
- procedur/metodologii wyboru projektów do kontroli na miejscu wykonywanych w odniesieniu do wybranych projektów;
- czy kontrole projektów w miejscu ich realizacji lub w siedzibie beneficjenta są przeprowadzane na próbie projektów, z zachowaniem zasady proporcjonalności, tj. proporcjonalnie do kwoty wsparcia publicznego dla operacji oraz dla poziomu ryzyka stwierdzonego przez IZ;
- uwzględnienia w metodologii doboru próby projektów do kontroli w miejscu ich realizacji/siedzibie ograniczenia w zakresie terminów, w jakich beneficjent ma obowiązek zapewnienia dostępu do dokumentów związanych z realizacją projektu (art. 23 ust 3 ustawy wdrożeniowej);
- zachowania formy pisemnej sporządzenia metodologii doboru próby projektów do kontroli na miejscu;

- zachowania formy pisemnej uzasadnienia stosowanej metodologii doboru próby projektów do kontroli na miejscu;
- przechowywania przez instytucję dokumentacji zawierającej opis i uzasadnienie stosowanej metodologii doboru próby oraz dokumentacji identyfikującej wybrane do weryfikacji projekty;
- zapewnienia odpowiedniej wielkości próby oraz uwzględnienia poziomu ryzyka charakterystycznego dla różnych typów beneficjentów i projektów w celu osiągnięcia wystarczającej pewności w zakresie zgodności z prawem i prawidłowości transakcji będących podstawą wydatków;
- czy co najmniej raz w roku obrachunkowym metodologia doboru próby projektów do kontroli podlega przeglądowi i ewentualnej aktualizacji;
- czy wykaz kontrolowanych projektów wraz z przyjętą metodyką stanowią element rocznego planu kontroli Instytucji;
- czy instytucja przechowuje dokumentację zgromadzoną w trakcie kontroli na miejscu;
- informacji zawartych w informacji pokontrolnej oraz czy instytucja przechowuje dokumentację wspierającą;
- stanu realizacji kontroli zaplanowanych w Rocznym Planie Kontroli na dany rok;
- poziomu wykonywanych kontroli na miejscu od początku realizacji Programu Operacyjnego w odniesieniu do liczby projektów realizowanych w ramach poszczególnych działań;
- adekwatności ilości dotychczas skontrolowanych projektów w podziale na poszczególne działania w ramach PO oraz w całym PO do ilości podpisanych umów o dofinansowanie oraz ilości realizowanych projektów.

Kryterium 17 (4.3) – Powinny obowiązywać procedury pisemne i kompleksowe listy kontrolne, aby można było je wykorzystać przy kontrolach zarządczych w celu wykrycia wszelkich istotnych zniekształceń.

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- istnienia procedur oraz list kontrolnych zapewniających sprawdzenie:
  - sporządzenia poprawnego wniosku o zwrot kosztów,
  - odniesienia do właściwego okresu kwalifikowalności wydatku,
  - zgodności z zatwierdzonym projektem,
  - zgodności z zatwierdzonym poziomem dofinansowania,
  - zgodności z krajowymi i unijnymi zasadami kwalifikowalności (zamówienia publiczne, zasady konkurencyjności, pomoc krajowa, środowisko, instrumenty finansowe, zrównoważony rozwój, promocja, równe szanse i niedyskryminacja),
  - właściwości realiów projektu, włączając fizyczny postęp produktu lub usługi i zgodności z warunkami umowy o dotację oraz wskaźnikami wyjściowymi i wyniku,
  - prawidłowości zadeklarowanych wydatków oraz istnienia i zgodności ścieżki audytu,
  - istnienia odrębnego systemu księgowego lub odpowiedniego kodu księgowego dla wszystkich transakcji związanych z przedmiotową operacją w odniesieniu do operacji, w przypadku których dokonano zwrotu na podstawie faktycznie poniesionych kosztów kwalifikowalnych;

- rodzaju zagadnień badanych na poszczególnych etapach weryfikacji;
- czy instytucja dokonuje oceny następujących elementów:
  - kwalifikowalności podatku VAT,
  - modyfikacji projektu (art. 71 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013),
  - dochodu wygenerowanego w okresie trwałości (art. 61 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013);
- czy w przypadku wniosków o płatność, dla których instytucja zakończyła weryfikacje dokonano tych weryfikacji przy zastosowaniu list sprawdzających określonych w procedurach i czy zostały przeprowadzone prawidłowo;
- czy przed akceptacją wniosku o płatność końcową i ostatecznym rozliczeniem projektu została przeprowadzona kontrola na zakończenie projektu zgodnie z wytycznymi/procedurami;
- czy podczas kontroli na zakończenie realizacji projektu (administracyjnej/na miejscu) dokonywana jest ocena następujących elementów:
  - kwalifikowalność VAT w zakresie zbadania: czy Beneficjent jest zarejestrowanym czynnym podatnikiem VAT, prowadzenia rejestrów zakupu VAT, składania deklaracji VAT, uwzględnienia danego zakupu w ewidencji zakupów, w przypadku dokonywania sprzedaży opodatkowanej oraz zwolnionej – analiza współczynników wynikających z art. 90-91 ustawy o VAT, zbadania czy kontrahent beneficjenta jest czynnym podatnikiem VAT,
  - ujęcie zakupionego środka trwałego w ewidencji środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, pomniejszenie amortyzacji środków trwałych ujętych jako koszt uzyskania przychodów o procent dofinansowania, uwzględnienie jećnorazowej amortyzacji środka trwałego jako pomocy de minimis,
  - ponowne przeprowadzenie analizy finansowej (analiza prognozowanych przychodów, luki finansowej, kar umownych, dochodów incydentalnych),
  - wykonanie założonych celów projektu - potwierdzenie zgodności wykonanych prac z umową o dofinansowanie, założeniami działania w ramach programu operacyjnego (czy podczas kontroli na zakończenie realizacji projektu sprawdzono, czy w trakcie realizacji projektu nastąpiły zmiany, ewentualnie odstępstwa i czy są one zgodne z umową o dofinansowanie i założeniami działania w ramach programu operacyjnego),
  - wskaźników wykonania rzeczowego i finansowego;
- czy w przypadku dokonania ponownej analizy finansowej instytucja wzięła pod uwagę wszystkie niezbędne elementy (w tym wystąpienie innych lub nowych źródeł przychodów, które nie zostały uwzględnione w analizie ex ante /np. system poboru opłat/ lub wystąpienia istotnych zmian w polityce taryfowej), czy przeliczyła ponownie lukę finansową, czy wpłynęło to na poziom dofinansowania.

Kryterium 18 (4.4) – Należy przechowywać dowody weryfikacji administracyjnych i kontroli na miejscu, z uwzględnieniem przeprowadzonych prac i uzyskanych wyników oraz działań podjętych w następstwie ustaleń.

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- czy informacje na temat przeprowadzonej kontroli oraz stwierdzonych nieprawidłowości podlegają rejestracji w LIDER;
- czy instytucja zarządzająca wykorzystuje zdobyte informacje o nieprawidłowościach w trakcie sporządzania rocznego podsumowania;
- czy dokumentacja dotycząca kontroli administracyjnych; kontroli na miejscu zawiera wystarczające informacje odnośnie zakresu, wykonanych prac, dokonanych ustaleń, a także przeprowadzonych czynności follow-up, (np.: poinformowania odpowiednich instytucji o wykrytych nieprawidłowościach, pomniejszenia poświadczenia i deklaracji wydatków itp.);
- czy w przypadku wykrycia nieprawidłowości finansowych, rejestrowana jest kwota do odzyskania i/lub rejestrowana kwota już odzyskana oraz czy są podejmowane odpowiednie działania następcze np.: pomniejszanie deklaracji wydatków do KE, procedura odzyskania środków;
- czy odzyskane (zwrócone przez beneficjenta) kwoty nienależnie wypłaconej pomocy pomniejszyły bezzwłocznie deklaracje wydatków do KE;
- czy podjęte zostały wszelkie działania naprawcze wymagane przez procedury, dokumenty programowe i akty prawne, w tym:
  - czy i w którym momencie zostały pomniejszone wydatki kwalifikowalne poświadczone do KE (czy zostały wycofane z deklaracji przed ich odzyskaniem, czy zostały wykazane w deklaracji dopiero po odzyskaniu),
  - czy korekta deklaracji została dokonana w prawidłowej wysokości (zarówno wkład publiczny, prywatny jak i UE),
  - czy korekta jest zgodna z zaleceniami pokontrolnymi (temat/kwota/wskaźnik procentowy), czy działania naprawcze instytucji są odpowiednie biorąc pod uwagę zapisy taryfikatora oraz stosowaną praktykę,
  - czy i w jakim terminie kwota do odzyskania/wycofana została wpisana do rejestru obciążeń na projekcie,
  - jaki czas upłynął od momentu stwierdzenia nieprawidłowości do momentu wezwania beneficjenta do zwrotu środków lub do wyrażenia zgody na pomniejszenie kolejnych płatności (art. 207 ust 8 ustawy o finansach publicznych) oraz wydania decyzji o zwrocie środków (art. 207 ust 9 ustawy o finansach publicznych),
  - czy i kiedy zostały zwrócone środki przez beneficjenta,
  - kiedy i w jakiej kwocie ujęto odzyskane kwoty w rejestrze obciążeń na projekcie,
  - czy i w jakiej wysokości zostały naliczone odsetki karne/umowne od nieprawidłowości,
  - czy został przekazany do OLAF raport dotyczący nieprawidłowości (w przypadkach podlegających temu obowiązkowi).

Kryterium 19 (4.5) – Istnienie procedur zatwierdzonych przez instytucję zarządzającą w celu zapewniania otrzymywania przez instytucję certyfikującą wszystkich niezbędnych informacji o weryfikacjach prowadzonych na potrzeby poświadczenia.

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- istnienia zaakceptowanych przez Instytucję Zarządzającą procedur zapewniających otrzymywanie przez instytucję certyfikującą wszystkich potrzebnych informacji o kontrolach przeprowadzonych w celu certyfikacji;

- terminowości kontroli zarządczych przeprowadzanych w odniesieniu do wydatków poświadczonych w zestawieniu wydatków na dany rok obrachunkowy;
- zgodności procedur związanych z procesem certyfikacji z Wytycznymi w zakresie warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej.

Kryterium 20 (5.1) – Szczegółowa dokumentacja księgową i dokumenty potwierdzające dotyczące operacji są przechowywane na właściwym szczeblu zarządzania i dostarczają informacji określonych w art. 25 ust. 1 rozporządzenia delegowanego KE (UE) nr 480/2014.

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- procedury przygotowywania deklaracji wydatków, w tym potwierdzenia, iż ścieżka audytu spełnia minimalne wymagania w odniesieniu do przechowywanych zapisów księgowych i dokumentów potwierdzających zgodnie z wymogami art. 25 ust. 1 rozporządzenia delegowanego KE (UE) nr 480/2014, tj.:
  - czy ścieżka audytu umożliwia weryfikację stosowania kryteriów wyboru ustanowionych przez komitet monitorujący dla danego programu operacyjnego,
  - czy w odniesieniu do dotacji i pomocy zwrotnej na mocy art. 67 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 ścieżka audytu umożliwia stwierdzenie zgodności łącznych kwot poświadczonych Komisji ze szczegółowymi zapisami księgowymi oraz dokumentami potwierdzającymi, będącymi w posiadaniu IZ/IC, IP i beneficjentów, dotyczącymi operacji dofinansowanych w ramach PO,
  - czy w odniesieniu do dotacji i pomocy zwrotnej na mocy art. 67 ust. 1 lit. b) i c) oraz art. 109 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 oraz na mocy art. 14 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1304/2013 ścieżka audytu umożliwia stwierdzenie zgodności łącznych kwot poświadczonych Komisji ze szczegółowymi danymi dotyczącymi produktów lub rezultatów oraz dokumentami potwierdzającymi, będącymi w posiadaniu IZ/IC, IP i beneficjentów, w tym w stosownych przypadkach dokumentami dotyczącymi metody określania standardowych stawek jednostkowych i kwot ryczałtowych, w odniesieniu do operacji dofinansowanych w ramach PO,
  - czy w odniesieniu do kosztów ustalanych zgodnie z art. 67 ust. 1 lit. d) oraz art. 68 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 ścieżka audytu wykazuje i uzasadnia metodę obliczania, w stosownych przypadkach, oraz podstawę określenia stawek ryczałtowych, a także kwalifikowalne koszty bezpośrednie lub koszty zadeklarowane w ramach innych wybranych kategorii, do których ma zastosowanie stawka ryczałtowa,
  - czy w odniesieniu do kosztów ustalanych zgodnie z art. 68 ust. 1 lit. b) i c) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, art. 14 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1304/2013 oraz art. 20 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013 ścieżka audytu umożliwia uzasadnienie kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich, do których ma zastosowanie stawka ryczałtowa,
  - czy ścieżka audytu umożliwia weryfikację płatności wkładu publicznego na rzecz beneficjenta,
  - czy w odniesieniu do każdej operacji, w stosownych przypadkach, ścieżka audytu obejmuje specyfikacje techniczne i plan finansowy, dokumenty dotyczące zatwierdzenia dotacji, dokumenty dotyczące postępowań o udzielenie zamówienia

publicznego, sprawozdania sporządzone przez beneficjentów oraz sprawozdania z przeprowadzonych kontroli i audytów,

- czy ścieżka audytu obejmuje informacje na temat kontroli zarządczych oraz audytów operacji,
- czy ścieżka audytu umożliwia stwierdzenie zgodności danych dotyczących wskaźników produktu danej operacji z celami końcowymi oraz zgłoszonymi danymi i rezultatami programu,
- czy w odniesieniu do instrumentów finansowych ścieżka audytu obejmuje dokumenty potwierdzające, o których mowa w art. 9 ust. 1 lit. e) rozporządzenia delegowanego KE (UE) nr 480/2014, tj.:
  - ✓ dokumenty dotyczące ustanowienia instrumentu finansowego,
  - ✓ dokumenty określające kwoty wnoszone przez każdy program i w ramach każdej osi priorytetowej do instrumentu finansowego, wydatki kwalifikowalne w ramach programów oraz odsetki i inne korzyści generowane dzięki wsparciu z EFSI i ponownemu wykorzystaniu środków związanych z EFSI zgodnie z art. 43 i 44 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013,
  - ✓ dokumenty dotyczące funkcjonowania instrumentu finansowego, łącznie z dokumentami związanymi z monitorowaniem, sprawozdawczością i weryfikacją,
  - ✓ dokumenty wykazujące zgodność z art. 43, 44 i 45 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013,
  - ✓ dokumenty dotyczące wycofania wkładów z programu oraz likwidacji instrumentu finansowego,
  - ✓ dokumenty dotyczące kosztów zarządzania i opłat za zarządzanie,
  - ✓ formularze wniosków lub dokumenty równoważne, przedłożone przez odbiorców ostatecznych wraz z dokumentami potwierdzającymi, obejmujące plany biznesowe, a w odpowiednich przypadkach poprzednie roczne sprawozdania finansowe,
  - ✓ listy kontrolne i sprawozdania od podmiotów wdrażających instrument finansowy, jeśli są dostępne,
  - ✓ deklaracje złożone w związku z pomocą de minimis, w stosownych przypadkach,
  - ✓ umowy zawarte w związku ze wsparciem udzielanym poprzez instrument finansowy, w tym w formie inwestycji kapitałowych, pożyczek, gwarancji lub innych form inwestycji na rzecz ostatecznych odbiorców,
  - ✓ dowody, że wsparcie udzielane poprzez instrument finansowy zostało wykorzystane do przewidzianych celów,
  - ✓ ewidencję przepływów finansowych między instytucją zarządzającą a instrumentem finansowym oraz w ramach instrumentu finansowego na każdym poziomie, do poziomu ostatecznych odbiorców, zaś w przypadku gwarancji dowód, że pożyczki zostały wypłacone,
  - ✓ oddzielną ewidencję lub kody księgowe dla wkładu z programu wypłaconego lub gwarancji zaangażowanych przez instrument finansowy na rzecz odbiorcy ostatecznego;

- w przypadku kosztów, o których mowa w lit. c) i d) art. 25 ust. 1 rozporządzenia delegowanego KE (UE) nr 480/2014 dokonano sprawdzenia zapewnienia przez ścieżkę audytu możliwości weryfikacji zgodności metody obliczania stosowanej przez instytucję zarządzającą z art. 67 ust. 5 i art. 68 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 oraz art. 14 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1304/2013;
- kompletności i prawidłowości archiwizacji dokumentacji na odpowiednim poziomie zarządzania.

Kryterium 21 (5.2) – Instytucja zarządzająca przechowuje informacje na temat identyfikacji i lokalizacji organów posiadających dokumenty potwierdzające związane z wydatkami i audytami.

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- przechowywania przez IZ informacji na temat identyfikacji i lokalizacji organów posiadających dokumenty potwierdzające spełnienie wszystkich minimalnych wymagań określonych w art. 25 ust. 1 rozporządzenia delegowanego KE (UE) nr 480/2014 w celu zapewnienia właściwej ścieżki audytu;
- przechowywania dokumentacji w formie elektronicznej, jeśli między beneficjentami a stosownymi organami nastąpiła elektroniczna wymiana danych.

Kryterium 22 (5.3) – Istnieją procedury mające na celu zagwarantowanie, że wszystkie dokumenty wymagane celem zapewnienia odpowiedniej ścieżki audytu są przechowywane zgodnie z wymogami art. 140 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013.

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- istnienia procedur pozwalających na uzyskanie zapewnienia, że wszystkie dokumenty wymagane celem zapewnienia odpowiedniej ścieżki audytu są przechowywane zgodnie z wymogami art. 140 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 dotyczącego dostępności dokumentów:
  - czy istnieją pisemne procedury określające, że wszystkie dokumenty potwierdzające, dotyczące wydatku wspieranego z funduszy polityki spójności w ramach operacji, dla których całkowite wydatki kwalifikowalne wynoszą mniej niż 1.000.000 EUR są udostępniane na żądanie Komisji i Europejskiego Trybunału Obrachunkowego przez okres trzech lat od dnia 31 grudnia następującego po złożeniu zestawienia wydatków, w którym ujęto dany wydatek dotyczący danej operacji,
  - czy audytowana instytucja zapewniła sobie przechowywanie dokumentów w odpowiedniej formie i okresie, w sytuacji likwidacji lub postawienia w stan likwidacji beneficjenta,
  - czy Instytucja zarządzająca informuje beneficjentów o dacie rozpoczęcia okresu, o którym mowa wyżej,
  - czy dokumenty przechowuje się w formie oryginałów albo ich uwierzytelnionych odpisów lub na powszechnie uznanych nośnikach danych, w tym jako elektroniczne wersje dokumentów oryginalnych lub dokumenty istniejące wyłącznie w wersji elektronicznej,
  - czy dokumenty przechowuje się w formie, która pozwala na zidentyfikowanie danych dotyczących ich przedmiotu przez czas nie dłuższy niż jest to konieczne do celów, dla których dane były gromadzone lub dla których są przetwarzane dalej,

- o czy procedura poświadczania zgodności dokumentów przechowywanych na powszechnie akceptowanych nośnikach danych z dokumentem oryginalnym jest ustanawiana przez instytucje krajowe i zapewnia, że wersje te są zgodne z wymogami prawa krajowego i można się na nich oprzeć do celów audytu,
- o jeżeli dokumenty istnieją wyłącznie w formie elektronicznej, to czy systemy komputerowe, w których przechowywane są wersje elektroniczne, spełniają normy bezpieczeństwa zapewniające, że dokumenty te są zgodne z wymogami prawa krajowego i można się na nich oprzeć do celów audytu.

Kluczowy Wymóg Kontrolny 7 – kryteria od 26 (7.1) do 32 (7.7)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- czy przed rozpoczęciem realizacji programu Instytucja Zarządzająca dokonała oceny ryzyka wystąpienia nadużyć finansowych skutków i prawdopodobieństwa ryzyka nadużyć właściwych dla kluczowych procesów realizacji programów,
- czy wyniki oceny ryzyka wystąpienia nadużyć finansowych zostały zatwierdzone przez kierownictwo wyższego szczebla instytucji zarządzającej (tj. co najmniej przez wiceministra w urzędzie kierowanym przez ministra, bądź wicemarszałka w urzędzie marszałkowskim albo w przypadku wydanego upoważnienia - przez inną upoważnioną osobę),
- w jakich odstępach czasu wykonywana jest ocena ryzyka, czy ocena ryzyka została wykonana nie później niż 2 lata od chwili zatwierdzenia poprzedniej oceny ryzyka,
- czy podczas analizy ryzyka nadużyć finansowych uwzględniane są wyniki kontroli zarządczych oraz wyniki audytów, w tym aktualizacja katalogu ryzyk o te wyniki,
- czy obowiązujące na szczeblu badanej Instytucji (IZ/IP) procedury w zakresie zapobiegania nadużyciom finansowym obejmują: zapobieganie, wykrywanie,
- korekty finansowe, ściganie, w tym powiadamianie odpowiednich organów,
- czy procedury pozwalają na identyfikację ryzyka wystąpienia nadużyć finansowych, dotyczą kluczowych elementów procesu wdrażania (tj. m.in. wyboru projektu do dofinansowania, płatności, trwałości projektu itd.),
- czy procedury pozwalają na identyfikację ryzyka wystąpienia nadużyć finansowych dotyczą kluczowych elementów procesu wdrażania (tj. m.in. wyboru projektu do dofinansowania, płatności, trwałości projektu itd.),
- czy opracowano procedury analizy rynku, branży rynku, w której istnieje wysokie ryzyko wystąpienia nadużyć (KRS, CEIDG, analiza cen, analiza pod kątem uczestnictwa beneficjenta w karuzeli podatkowej, analiza postępowania o udzielenie zamówienia publicznego i jego realizacji – przyczyny wykluczenia oferenta, odrzucenia oferty, analiza podwykonawców itp.),
- czy na szczeblu badanej jednostki wprowadzono środki zapobiegawcze dostosowane do konkretnych sytuacji, takie jak np.:
  - deklaracja celów (misji) instytucji (ang. mission statement), tj. określenie ogólnych celów instytucji w kontekście jej roli i zadań w systemie z uwypukleniem kwestii zwalczania nadużyć finansowych i zaznaczeniem braku tolerancji dla wystąpienia takich potencjalnych przypadków,
  - kodeks postępowania (np. kodeks etyki, kodeks dobrych praktyk)
  - wytyczne, komunikaty z jednostek wyższych szczebli lub kierownictwa badanej jednostki,
  - dokumenty określające jasny podział odpowiedzialności pomiędzy pracownikami, komórkami wewnętrznymi i innymi jednostkami (np. w zakresie zgłaszania nieprawidłowości),

- szkolenia dla pracowników w zakresie zapobiegania i wykrywania nieprawidłowości, a także w zakresie procesów, których realizacja obarczona jest szczególnym ryzykiem nadużyć finansowych,
- dokonywanie szczegółowej analizy danych dotyczących realizowanych programów, pod kątem wystąpienia potencjalnego ryzyka nadużyć finansowych / sygnałów ostrzegawczych,
- inne działania podnoszące świadomość w zakresie ryzyka nadużyć finansowych (zapewnienie dostępu do dokumentów publikowanych przez odpowiednie organy – CBA, OLAF, UOKIK, UCS, itp.),
- czy IZ opracowała procedury wymiany informacji (w tym zidentyfikowanych ryzyk przez poszczególne instytucje/sygnałów ostrzegawczych) pomiędzy instytucjami systemu wdrażania program operacyjny a także innymi instytucjami, których informacje mają wpływ na realizację programu (UCS) oraz sposób ich wykorzystania,
- czy w Instytucji określony został sposób systematycznej rejestracji / ewidencjonowania sygnałów ostrzegawczych oraz, czy wiedza na temat sygnałów ostrzegawczych udostępniania jest właściwym pracownikom,
- czy w Instytucji notowano sygnały ostrzegawcze w zakresie nadużyć,
- czy pracownicy podczas prowadzonych weryfikacji będą dysponowali/dysponują rejestrem zawierającym sygnały ostrzegawcze,
- czy w przypadku podejrzenia popełnienia nadużycia, procedury Instytucji przewidują powiadomienie odpowiednich organów takich jak właściwe organy dochodzeniowe w kraju, Komisja Europejska, OLAF, IAS (UCS) (w tym również przesłanie informacji do wiadomości instytucji audytowej),
- czy wystąpiły zidentyfikowane przez Instytucję przypadki oraz czy Instytucja dokonała zgłoszenia do właściwych organów,
- czy istnieją procedury w zakresie działań następczych w odniesieniu do wszelkich potencjalnych przypadków nadużyć,
- czy procedury obejmują etap monitorowania zgłoszenia po jego dokonaniu oraz dalszej współpracy z odpowiednimi organami,
- czy procedury zapewniają prowadzenie działań naprawczych w związku z wykrytymi przypadkami nadużyć, w tym również odzyskanie środków UE,
- czy procedury przewidują wstrzymanie oceny wniosku o płatność/wstrzymanie płatności/wstrzymanie deklaracji wydatków w związku z podejrzeniem/wykrytym nadużyciem,
- czy w odniesieniu do przypadków nadużyć, Instytucja podejmowała działania monitorujące dokonane zgłoszenie, prowadziła działania naprawcze (np. uzupełniła katalog sygnałów),
- czy w procedurach Instytucji przewidziano zasady przeglądu wszelkich procesów, procedur lub mechanizmów kontroli związanych z potencjalnymi lub rzeczywistymi przypadkami nadużycia,
- czy procedury przewidują możliwość / konieczność wprowadzania zmian w procedurach, wytycznych lub innych dokumentach programowych w przypadku wystąpienia potencjalnych lub rzeczywistych przypadków nadużyć,
- czy wystąpiły potencjalne lub rzeczywiste przypadki nadużyć oraz czy Instytucja dokonała przeglądu procesów, procedur lub mechanizmów kontroli,
- czy w wyniku przeglądu procesów, procedur lub mechanizmów kontroli pojawiła się uzasadniona potrzeba wprowadzenia odpowiednich zmian do dokumentów programowych (procedur, wytycznych, wzorów umów itd.).

Kluczowy Wymóg Kontrolny 9 – kryteria od 37 (9.1) do 42 (9.6)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- istnienia porozumień/decyzji delegujących zadania do Instytucji Pośredniczącej (wyznaczonej do realizacji zadań IC), przekazujących wszystkie niezbędne uprawnienia do jednostki i czy te porozumienia/decyzje są aktualne w zakresie delegowanych zadań;
- faktycznej realizacji delegowanych zadań;
- jasnego określenia zadań i obowiązków na piśmie;
- uwzględnienia delegowanych w porozumieniu/decyzji zadań w instrukcjach wykonawczych i innych procedurach wewnętrznych audytowanej instytucji;
- stosowania procedur do wykonywania delegowanych zadań w audytowanej instytucji;
- zdefiniowanego w regulaminie/schemacie organizacyjnym jednostki podziału funkcji;
- rozdzielności funkcji, w przypadku, gdy audytowana jednostka jest beneficjentem w ramach programu operacyjnego;
- zapewnienia niezbędnego personelu;
- posiadania przez personel wymaganej wiedzy fachowej oraz doświadczenia niezbędnego w zakresie realizowanych zadań przez daną instytucję, które są dostępne na różnych poziomach i dla różnych funkcji w ramach Instytucji Certyfikującej, uwzględniając wielkość i złożoność programu, w tym możliwe stosowne procedury dotyczące outsourcingu:
  - określenia liczby etatów i opisów stanowisk pracy przydzielonych w danej instytucji,
  - istnienia procedur/polityk zatrudnienia zapewniających, że kadra na poszczególnych szczeblach będzie odpowiednia zarówno pod względem ilości, jak i wiedzy/umiejętności niezbędnych na zajmowanym stanowisku,
  - wskazania w opisach stanowisk pracy celów i zakresu pracy, zadań i obowiązków każdego pracownika oraz struktury podległości,
  - istnienia procedur zapewniających bezzwłoczne szkolenie nowych pracowników (jeśli jest taka potrzeba) w zakresie realizowanych przez nich obowiązków oraz regularnych szkoleń każdego pracownika (uwzględniając różne formy szkolenia) w zakresie swoich obowiązków w momencie zaistnienia m.in. zmian w prawie, wytycznych, innych dokumentach programowych,
  - zachowania zasady konkurencyjności przy wyborze podmiotu realizującego, w przypadku outsourcingu zadań,
  - mechanizmów/procedur służących weryfikacji prawidłowości realizacji zleconych na zewnątrz funkcji pod kątem ich jakości oraz zgodności z założonymi celami,
- spełnienia wymogu rozdziału funkcji IC i IZ (art. 123 (3) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013;
- czy schemat organizacyjny uwzględnia wszystkie funkcje IC (w sytuacji, gdy IC pełni również funkcję IZ) i zapewnia – w stosownych przypadkach – zachowanie zasady rozdziału funkcji w obrębie każdej instytucji;
- w jaki sposób zapewniono rozdzielność funkcji, w przypadku, kiedy IC wykonuje również zadania IZ;
- istnienia procedur i podręczników, które obejmują wszystkie kluczowe działania w ramach Instytucji Certyfikującej określone w przepisach unijnych (art. 126 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 oraz art. 33 rozporządzenia (UE) nr 223/2014);

- odpowiedniej aktualizacji w zapisach procedur i podręczników, w przypadku wprowadzenia zmian, które mają wpływ na zadania realizowane w danej instytucji;
- posiadania strategii zarządzania ryzykiem, w tym odpowiedzialności za strategię zarządzania ryzykiem w audytowanej instytucji;
- uwzględnienia w powyższej strategii, zgodnie z zasadą proporcjonalności, charakteru realizowanych przez daną instytucję zadań w ramach programu operacyjnego, zakresu/złożoności realizowanych zadań oraz ryzyk związanych z realizowanymi zadaniami (ocena jakościowa strategii zarządzania ryzykiem);
- dokonywania każdorazowo aktualizacji i oceny adekwatności przyjętej strategii zarządzania ryzykiem, szczególnie w przypadku poważnych zmian w systemie zarządzania i kontroli.

Kluczowy Wymóg Kontrolny 10 – kryteria od 43 (10.1) do 44 (10.2)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- zapewnienia przez procedury i wytyczne otrzymywania przez Instytucję Certyfikującą i przegląd przez nią raportów z wdrażania oraz raportów z kontroli Instytucji Zarządzającej i/lub jej Instytucji Pośredniczącej oraz dokumentowanie przeglądu;
- zapewnienia przez procedury i wytyczne otrzymywania przez Instytucję Certyfikującą i przegląd przez nią wyników audytów prowadzonych przez Instytucję Audytową oraz dokumentowanie przeglądu;
- zapewnienia przez procedury i wytyczne uwzględniania w procesie poświadczania wydatków wyników kontroli i audytów IZ/IP/IA, w tym podejmowania działań w przypadku istotnych ustaleń z kontroli i audytów;
- zapewnienia przez procedury mechanizmów dokonywania stosownych korekt wydatków objętych naruszeniem;
- w jaki sposób IC monitoruje kolejne wnioski o płatność w celu zapewnienia, że nie zostaną poświadczane wydatki objęte naruszeniem;
- zapewnienia przez procedury szczegółowych kontroli w procesie poświadczania wydatków;
- zapewnienia przez procedury jasnego podziału obowiązków oraz przepływów pracy dla całego procesu poświadczania, w tym odpowiedniej walidacji z poszanowaniem „zasady dwóch par oczu”.

Kluczowy Wymóg Kontrolny 11 – kryteria od 45 (11.1) do 47 (11.3)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- istnienia procedur zapewniających prowadzenie w formie elektronicznej zapisów księgowych wydatków zadeklarowanych do Komisji Europejskiej;
- czy kwoty wydatków zadeklarowanych do Komisji ujęte są w formie elektronicznej, w odpowiedniej wysokości i terminie;
- istnienia procedur zapewniających utrzymywanie w formie elektronicznej danych dotyczących wydatków przedstawionych do poświadczenia przez instytucję zarządzającą, w tym danych dotyczących odpowiedniego wkładu ze środków publicznych wypłaconego beneficjentom;
- czy kwoty wydatków poświadczane przez Instytucję Zarządzającą ujęte są w formie elektronicznej, zgodnie z uwzględnieniem odpowiedniego montażu finansowego oraz czy są kompletne i dokładne;

- istnienia odpowiednich procedur zapewniających zachowanie właściwej ścieżki audytu poprzez rejestrowanie i przechowywanie w formie elektronicznej danych księgowych dotyczących każdej operacji, obejmującej wszystkie dane wymagane do sporządzenia wniosków o płatności i zestawienia wydatków;
- prawidłowości przebiegu procesu weryfikacji wniosków o płatność oraz deklaracji wydatków w zakresie zapewnienia zgodności danych zadeklarowanych do Komisji z danymi wynikającymi z dokumentów IZ oraz systemu LIDER;
- czy ścieżka audytu umożliwi uzgodnienie łącznych kwot poświadczonych do Komisji z deklaracjami instytucji zarządzających/pośredniczących;
- jakie wydatki w poszczególnych projektach składają się na łączne kwoty zadeklarowane do Komisji;
- czy deklaracje wydatków dla roku obrachunkowego 2018/2019 nie zawierają duplikatów.

Kluczowy Wymóg Kontrolny 12 – kryteria od 48 (12.1) do 49 (12.2)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- istnienia odpowiednich procedur zapewniających utrzymywanie dowodów dotyczących kwot wycofanych i odzyskanych w trakcie roku obrachunkowego oraz które należy odzyskać na koniec roku obrachunkowego i kwot odzyskanych na podstawie art. 72 lit. h) (tj. kwot nienależnie wypłaconych wraz z odsetkami z tytułu zwrotu tych kwot po terminie) i art. 137 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013;
- istnienia procedur zapewniających, że nieściągalne należności przedstawione w zestawieniu wydatków odpowiadają kwotom zapisanym w systemach księgowych;
- czy istnieje odpowiednia dokumentacja (np.: Informacje pokontrolne, Podsumowania ustaleń) potwierdzająca wielkość kwot odzyskanych, wycofanych oraz kwot nienależnie wypłaconych wpisanych do systemu elektronicznego;
- informacji o wszystkich nieściągalnych należnościach w danym programie operacyjnym i czy są wprowadzone/zaewidencjonowane w systemie księgowym;
- istnienia zaakceptowanych procedur zapewniających przechowywanie odpowiedniej dokumentacji księgowej, celem udowodnienia, że stosowne wydatki zostały wykluczone z zestawienia wydatków zgodnie z art. 137 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013;
- istnienia procedur zapewniających, że wszystkie wymagane korekty zostały uwzględnione w zestawieniach wydatków za dany rok obrachunkowy.

3. WYNIKI OCENY

Badaniem objęto nw. działania realizowane przez poszczególne Instytucje:

- Instytucję Zarządzającą - Minister właściwy ds. rybołówstwa - Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej (Pomoc Techniczna dla ARiMR);
- Instytucję Certyfikującą - Minister właściwy ds. finansów publicznych – Ministerstwo Finansów;
- Instytucję Pośredniczącą - Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Priorytet I-III, V-VI oraz Pomoc Techniczna dla IZ oraz 16 Samorządów Województw);
- Instytucje Pośredniczące - 16 Samorządów Województw (Priorytet IV).

3.1.1 INSTYTUCJA ZARZĄDZAJĄCA

3.1.2 Kluczowy wymóg kontrolny nr 1:

Odpowiednia rozdzielczość funkcji oraz należyte systemy zgłaszania i monitorowania w przypadkach, gdy odpowiedzialna instytucja powierza wykonywanie zadań innemu podmiotowi

Kryteria 1 (1.1) – 6 (1.6)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryteriów 1 (1.1) – 6 (1.6) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tych kryteriach, jednakże następujące usprawnienia są potrzebne:

Ustalenie nr 1:	<i>Książka Procedur KP-PT/1z, składanie, rozpatrywanie oraz obieg dokumentów związanych z przyznawaniem Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa środków finansowych w ramach Pomocy Technicznej PO RYBY 2014-2020 z 12.12.2017 r., nie została zaktualizowana, pomimo zmian wynikających ze zmiany Regulaminu organizacyjnego Departamentu Rybołówstwa z dnia 22 marca 2019 r.</i>
Rekomendacja:	Należy dokonać aktualizacji w zapisach <i>Książki Procedur KP-PT/1z, składanie, rozpatrywanie oraz obieg dokumentów związanych z przyznawaniem Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa środków finansowych w ramach Pomocy Technicznej PO RYBY 2014-2020 z 12.12.2017 r.,</i> wynikających ze zmiany Regulaminu organizacyjnego Departamentu Rybołówstwa z dnia 22 marca 2019 r.
Kategoria oceny:	1- System funkcjonuje prawidłowo. Nie są potrzebne żadne lub potrzebne są tylko niewielkie usprawnienia.
Odpowiedź Instytucji:	Rekomendacja zostanie wdrożona do dnia 15 stycznia 2020 r. poprzez aktualizację <i>Książki Procedur KP-PT/1z, składanie, rozpatrywanie oraz obieg dokumentów związanych z przyznawaniem Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa środków finansowych w ramach Pomocy Technicznej PO RYBY 2014-2020 z 12.12.2017 r.</i> i dostosowanie jej do zapisów Regulaminu organizacyjnego Departamentu Rybołówstwa z dnia 22 marca 2019 r.
Stanowisko IA:	Odpowiedź przyjęta. Rekomendacja powinna zostać wdrożona w terminie

	do końca I kwartału 2020 r. Stan wdrożenia rekomendacji będzie przedmiotem audytu follow-up.
--	--

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 1 został oceniony w kategorii 1.

3.1.3 Kluczowy wymóg kontrolny nr 2:

Odpowiedni wybór operacji

Kryteria 7 (2.1) – 11 (2.5)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryteriów 7 (2.1) – 11 (2.5) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tych kryteriach.

Podsumowanie testów dla KWK 2

Testy nr 1-3 w ramach kryterium nr 9 zostały przeprowadzone na próbie 3 wniosków o dofinansowanie złożonych w roku obrachunkowym 2018/2019.

Testy nr 1-3 w ramach kryterium nr 10 i test nr 1 w ramach kryterium nr 11 zostały przeprowadzone w na próbie 3 wniosków o dofinansowanie złożonych i zatwierdzonych do realizacji w roku obrachunkowym 2018/2019.

Test nr 2 w ramach kryterium nr 11 nie został przeprowadzony, ze względu na brak wniosków o dofinansowanie złożonych i odrzuconych na etapie oceny formalnej lub merytorycznej w roku obrachunkowym 2018/2019.

Wyniki przeprowadzonych testów, populacje oraz zakresy testów zostały przedstawione w załączniku 2 do niniejszego Sprawozdania.

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 2 został oceniony w kategorii 1.

3.1.4 Kluczowy wymóg kontrolny nr 3:

Odpowiednie informacje dla beneficjentów

Kryterium 12 (3.1)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryterium 12 (3.1) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium, jednakże następujące usprawnienia są potrzebne:

Ustalenie nr 2:	<p>Zgodnie z <i>Procedurą KP-PT/1z, składanie, rozpatrywanie oraz obieg dokumentów związanych z przyznawaniem Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa środków finansowych w ramach Pomocy Technicznej PO RYBY 2014-2020 z 12.12.2017 r.</i>, kartę weryfikacji umowy o dofinansowanie przekazuje się do zatwierdzenia przez Dyrektora DR.</p> <p>Stwierdzono brak zatwierdzenia karty weryfikacji umowy o dofinansowanie, przez Dyrektora DR dla umów:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ nr. 002-6526-MGMIŻŚ00001/18 z dnia 26 października 2018 r., Działania informacyjno-promocyjne ARiMR w ramach PO „Rybactwo i Morze” realizowane w latach 2017-2018, ○ nr. 003-6526-MGMIŻŚ00002/18 z dnia 26 października 2018 r., Najem, zakup energii i utrzymanie pomieszczeń biurowych dla
-----------------	---

	<p>pracowników centrali ARiMR realizujących zadania związane z obsługą PO Rybactwo i Morze w latach 2016-2018.</p> <ul style="list-style-type: none"> o Brak karty weryfikacji umowy o dofinansowanie: nr. 001-6526-MGMiZŚ00003/18 z dnia 26 października 2018 r., Wynagrodzenia pracowników ARiMR zaangażowanych w realizację zadań związanych z obsługą PO Rybactwo i Morze w latach 2016-2018,
Rekomendacja:	W trakcie weryfikacji umowy o dofinansowanie, należy stosować się do zapisów <i>Procedury KP-PT/1z - składanie, rozpatrywanie oraz obieg dokumentów związanych z przyznawaniem Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa środków finansowych w ramach Pomocy Technicznej PO RYBY 2014-2020 z 12.12.2017 r.</i>
Kategoria oceny:	1- System funkcjonuje prawidłowo. Nie są potrzebne żadne lub potrzebne są tylko niewielkie usprawnienia.
Odpowiedź Instytucji:	Rekomendacja została wdrożona. Instytucja Zarządzająca uprzejmie informuje, że zachowa wszelką staranność w celu stosowania się do zapisów procedury KP-PT/1z składanie, rozpatrywanie oraz obieg dokumentów związanych z przyznawaniem Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa środków finansowych w ramach Pomocy Technicznej PO RYBY 2014-2020 z dnia 12.12.2017 r. w trakcie weryfikacji umowy o dofinansowanie. Dodatkowo pracownicy uczestniczący w procesie oceny wniosków o przyznanie pomocy zostali pouczeni o konieczności należytego stosowania obowiązujących procedur. W związku z powyższym Instytucja Zarządzająca wnosi o wycofanie ustalenia.
Stanowisko IA:	Odpowiedź przyjęta. Stan wdrożenia rekomendacji będzie przedmiotem audytu follow-up.

Kryterium 13 (3.2)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryterium 13 (3.2) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium, jednakże następujące usprawnienia są potrzebne:

Ustalenie nr 3:	<p>Na żadnym etapie weryfikacji projektu (umowa o dofinansowanie, wnioski o płatność, kontrola na miejscu), IZ nie sprawdza wymogów wynikających z obowiązujących zasad w zakresie informacji i promocji.</p> <p>Procedury w powyższym zakresie, nie obejmują weryfikacji/sprawdzenia spełnienia przez beneficjenta wymogów wynikających z zasad w zakresie informacji i promocji.</p>
Rekomendacja:	Należy uszczegółowić/doprecyzować Procedury w zakresie weryfikacji/sprawdzenia spełnienia przez beneficjenta wymogów wynikających z zasad w zakresie informacji i promocji.
Kategoria oceny:	1- System funkcjonuje prawidłowo. Nie są potrzebne żadne lub potrzebne są tylko niewielkie usprawnienia.
Odpowiedź Instytucji:	Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 15 umowy o dofinansowanie obowiązki w zakresie informacji i promocji zostały określone w Księdze Wizualizacji Znaku Programu Operacyjnego „Rybactwo i Morze”. Zgodnie z ww.

	<p>Księgą Beneficjent pomocy technicznej zobowiązany jest do naniesienia właściwego oznaczenia na wszystkich przedmiotach służących informacji i promocji PO RYBY 2014-2020. Oznaczenie powinno być wykonane w sposób widoczny, trwały i trudny do usunięcia.</p> <p>Należy podkreślić, iż powyższy wzór umowy o dofinansowanie jest taki sam dla wszystkich beneficjentów, natomiast zasady określone w Księdze wizualizacji obowiązują w sytuacji, gdy beneficjent będzie ubiegał się o zwrot poniesionych kosztów w związku z przeprowadzanymi działaniami informacyjno-promocyjnymi.</p> <p>Operacje weryfikowane przez IZ w ramach Pomocy technicznej Programu Operacyjnego „Rybactwo i Morze” są związane z bieżącym funkcjonowaniem Instytucji Pośredniczącej, swoim zakresem obejmują wynagrodzenia pracowników ARiMR zaangażowanych w realizację zadań związanych z obsługą PO Rybactwo i Morze oraz najem, zakup energii i utrzymanie pomieszczeń biurowych dla pracowników Centrali ARiMR realizujących zadania związane z obsługą PO Rybactwo i Morze. Ww. operacje nie obejmują przeprowadzenia działań informacyjno-promocyjnych nakładających na beneficjenta obowiązek informacji i promocji o realizowanym projekcie. W opinii Instytucji Zarządzającej informacja i promocja operacji realizowanych w ramach pomocy technicznej Programu Operacyjnego „Rybactwo i Morze” innych, niż działania informacyjno-promocyjne, nie jest możliwa ze względu na specyfikę pomocy technicznej. Tym samym nie uzasadnionym jest wymóg uregulowania przedmiotowej kwestii w procedurach IZ.</p> <p>Niemniej jednak informuję, że IZ przeprowadza kontrolę PT w IP na podstawie ustawy o kontroli w administracji rządowej w związku z czym jednym z dokumentów tworzonych na potrzeby jej przeprowadzenia jest program kontroli w ramach którego wprowadza się zagadnienia wymagające oceny, którym może być również sprawdzenie wymogów wynikających z obowiązujących zasad w zakresie informacji i promocji.</p> <p>W związku z powyższym Instytucja Zarządzająca wnosi o wycofanie ustalenia.</p>
<p>Stanowisko IA:</p>	<p>Rekomendacja podtrzymana. Rekomendacja powinna zostać wdrożona w terminie do końca I kwartału 2020 r. Stan wdrożenia rekomendacji będzie przedmiotem audytu follow-up.</p> <p>Operacje realizowane w ramach pomocy technicznej przez IP, mogą obejmować przeprowadzenie działań informacyjno-promocyjnych (Projekt <i>MGMiŻS-6526-MGMiŻŚ00001/18, Działania informacyjno-promocyjne ARiMR w ramach PO „Rybactwo i Morze” realizowane w latach 2017-2018</i>, którego zestawienie rzeczowo-finansowe obejmowało zakup kalendarzy, oraz audycje radiowo-telewizyjne).</p> <p>Procedury w powyższym zakresie, nie obejmują weryfikacji/sprawdzenia spełnienia przez beneficjenta wymogów wynikających z zasad w zakresie informacji i promocji.</p>

Kryterium 14 (3.3)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryterium 14 (3.3) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Podsumowanie testów dla KWK 3

Test w ramach kryterium nr 12 i 13 został przeprowadzony na próbie 3 umów o dofinansowanie zawartych w roku obrachunkowym 2018/2019.

Wynik przeprowadzonego testu, populacja oraz zakres testu zostały przedstawione w załączniku 2 do niniejszego Sprawozdania.

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 3 został oceniony w kategorii 1.

3.1.5 Kluczowy wymóg kontrolny nr 4:

Odpowiednie kontrole zarządcze

Kryterium 15 (4.1)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryterium 15 (4.1) - na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium, jednakże następujące usprawnienia są potrzebne:

Ustalenie nr 4:	<p>Na etapie weryfikacji wniosków o płatność nie przeprowadzono, zgodnie z Instrukcją Wykonawczą, kontroli na zakończenie realizacji projektów pomocy technicznej (załącznik nr 8 do Instrukcji Wykonawczej), w zakresie poniższych wniosków o płatność:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Wniosek o płatność nr. MGMiŻŚ-6526-MGMiŻŚ00002/18 z dnia 31 października 2018 r., „Najem, zakup energii i utrzymanie pomieszczeń biurowych dla pracowników centrali ARiMR realizujących zadania związane z obsługą PO Rybactwo i Morze” realizowane w latach 2017-2018, Etap I; ○ Wniosek o płatność nr. MGMiŻŚ-6526-MGMiŻŚ00002/18 z dnia 29 marca 2019 r., „Najem, zakup energii i utrzymanie pomieszczeń biurowych dla pracowników centrali ARiMR realizujących zadania związane z obsługą PO Rybactwo i Morze” realizowane w latach 2017-2018, Etap II; ○ Wniosek o płatność nr. MGMiŻŚ-6526-MGMiŻŚ00003/18 z dnia 31 października 2018 r., „Wynagrodzenia pracowników ARiMR zaangażowanych w realizację zadań związanych z obsługą PO Rybactwo i Morze w latach 2016-2018, Etap I; ○ Wniosek o płatność nr. MGMiŻŚ-6526-MGMiŻŚ00003/18 z dnia 15 marca 2019 r., „Wynagrodzenia pracowników ARiMR zaangażowanych w realizację zadań związanych z obsługą PO Rybactwo i Morze w latach 2016-2018, Etap II.
Rekomendacja:	Należy, zgodnie z Instrukcją Wykonawczą, dokonywać kontroli na zakończenie realizacji projektów pomocy technicznej.
Kategoria oceny:	1 - System funkcjonuje prawidłowo. Nie są potrzebne żadne lub potrzebne są tylko niewielkie usprawnienia.
Stanowisko Instytucji:	Na wstępie należy zaznaczyć, że zgodnie z zapisami Instrukcji Wykonawczej Instytucji Zarządzającej opracowanej dla Programu

	<p>Operacyjnego „Rybactwo i Morze” na lata 2014-2020 kontrola na zakończenie operacji realizowanej w ramach pomocy technicznej odbywa się na zlecenie wydane przez naczelnika wydziału odpowiedzialnego za weryfikację wniosków o płatność.</p> <p>Jednocześnie należy mieć na uwadze, że zgodnie z zapisami Opisu Funkcji i Procedur dla Programu Operacyjnego „Rybactwo i Morze” na etapie typowania wniosku o płatność końcową do kontroli na miejscu stosuje się wyłączenia z przeprowadzenia kontroli w przypadku gdy dotyczą operacji o charakterze nie inwestycyjnym, w ramach których wszystkie dokumenty związane z realizacją operacji są weryfikowane i sprawdzane na etapie składania wniosku o płatność (kontrola administracyjna), a podczas kontroli na miejscu nie ma możliwości ustalenia żadnych materialnych efektów realizacji operacji.</p> <p>Należy wskazać, że przeprowadzone kontrole administracyjne operacji MGMiŻŚ-6526-MGMiŻŚ00002/18 i MGMiŻŚ-6526-MGMiŻŚ00003/18 nie wykazały nieprawidłowości w realizacji operacji przez beneficjenta. Dodatkowo mając na uwadze przedmiot powyższych operacji, jednoznacznie wskazujący na nie inwestycyjny charakter operacji oraz obszerność przekazanej przy wniosku dokumentacji potwierdzającej poniesione wydatki nie zostało sporządzone zlecenie przeprowadzenia kontroli na miejscu na zakończenie operacji.</p> <p>Uwzględniając powyższe, należy uznać, iż Instytucja Zarządzająca postępuje zgodnie z instrukcjami zawartymi w ww. dokumentach i tym samym IZ wnosi się o wycofanie ustalenia.</p>
<p>Stanowisko IA:</p>	<p>Rekomendacja podtrzymana. Rekomendacja powinna zostać wdrożona w terminie do końca I kwartału 2020 r. Stan wdrożenia rekomendacji będzie przedmiotem audytu follow-up.</p> <p>Zgodnie z zapisami IW 9.7. - <i>Procedura przeprowadzania kontroli na zakończenie realizacji projektu pomocy technicznej:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pracownik weryfikujący wniosek o płatność złożony w ramach Pomocy Technicznej PO RYBY 2014 - 2020 sporządza dokument Zlecenie przeprowadzenia kontroli – wzór dokumentu stanowi załącznik nr 8 do Instrukcji Wykonawczej, w którym wskazuje elementy do weryfikacji. 2. Naczelnik Wydziału odpowiedzialnego za weryfikację wniosków o płatność, przekazuje w/w zlecenie do Wydziału K - Naczelnik WK potwierdza odbiór zlecenia na jego kopii (wskazując datę przyjęcia zlecenia).
<p>Ustalenie nr 5:</p>	<p>Zgodnie z Planem kontroli Programu Operacyjnego „Rybactwo i Morze” 2014-2020 od 1.07.2018 r. do 30.06.2019 r., „IZ przewiduje przeprowadzenie kontroli na miejscu na etapie wniosku o płatność w ARiMR, jako beneficjencie pomocy technicznej, w odniesieniu do działań w zakresie pomocy technicznej PO RYBY 2014-2020.</p> <p><i>W ramach pomocy technicznej poziom kontroli na miejscu będzie wynosić nie mniej niż 5% kosztów kwalifikowanych przedstawionych we wnioskach o płatność końcową w danym roku obrachunkowym.”</i></p>

	<p>Na dzień przeprowadzenia audytu nie została przeprowadzona żadna kontrola na miejscu na etapie wniosku o płatność.</p> <p>Ponadto, brak jest możliwości potwierdzenia, ze względu na brak kontroli, szczegółowych informacji znajdujących się w informacji pokontrolnej oraz przechowywanie dokumentacji wspierającej przez IZ.</p>
Rekomendacja:	Należy, zgodnie z Planem kontroli Programu Operacyjnego „Rybactwo i Morze”, przeprowadzać kontrole na miejscu.
Kategoria oceny:	1 - System funkcjonuje prawidłowo. Nie są potrzebne żadne lub potrzebne są tylko niewielkie usprawnienia.
Stanowisko Instytucji:	<p>Zgodnie z zapisami Instrukcji Wykonawczej Instytucji Zarządzającej opracowanej dla Programu Operacyjnego „Rybactwo i Morze” na lata 2014-2020 kontrola na miejscu operacji realizowanej w ramach pomocy technicznej odbywa się na zlecenie wydane przez naczelnika wydziału odpowiedzialnego za weryfikację wniosków o płatność. W Rocznym Planie Kontroli Instytucja Zarządzająca przewidziała możliwość przeprowadzenia kontroli na miejscu na etapie wniosku o płatność w ARiMR, jako beneficjencie pomocy technicznej, jednakże należy wskazać, że roczny plan kontroli jest dokumentem planistycznym a co za tym idzie dane dotyczące planowanych kontroli zawarte w planie są szacunkowe. Uwzględniając fakt, iż kontrole administracyjne operacji realizowanych przez beneficjenta w ramach pomocy technicznej nie wykazały nieprawidłowości oraz mając na uwadze, że przedmiot operacji, ma charakter nie inwestycyjny nie zostało sporządzone zlecenie przeprowadzania kontroli na miejscu na etapie wniosku o płatność.</p> <p>Uwzględniając powyższe, należy uznać, iż Instytucja Zarządzająca postępuje zgodnie z instrukcjami zawartymi w ww. dokumentach i tym samym IZ wnosi się o wycofanie ustalenia.</p>
Stanowisko IA:	Rekomendacja podtrzymana. Rekomendacja powinna zostać wdrożona w terminie do końca I kwartału 2020 r. Stan wdrożenia rekomendacji będzie przedmiotem audytu follow-up.

Kryterium 16 (4.2)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryterium 16 (4.2) - na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tych kryteriach.

Kryterium 17 (4.3)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryterium 17 (4.3) - na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium, jednakże następujące usprawnienia są potrzebne:

Ustalenie nr 6:	<p>Zgodnie z art. 27 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.</p> <p><i>„Każdy priorytet określa wskaźniki i odpowiadające im wartości docelowe wyrażone ilościowo lub jakościowo, zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy, służące do oceny postępów z wdrażania</i></p>
-----------------	---

	<p><i>programu w kierunku osiągnięcia celów jako podstawę monitorowania, ewaluacji i przeglądu wyników. ”</i></p> <p>Ponadto jednym z warunków wynikających z <i>Rozporządzeń Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy finansowej na realizację operacji</i> do poszczególnych priorytetów, przyznania pomocy finansowej jest: zobowiązanie beneficjenta do osiągnięcia wskaźników realizacji celów operacji oraz przedłożenia dokumentów potwierdzających ich osiągnięcie w terminie wskazanym w umowie o dofinansowanie.</p> <p>Pomimo wymogu wynikającego z Rozporządzenia, we wzorze umowy o dofinansowanie dla działania/poddziałania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1.3, 1.4.3, 1.5, 1.6, 1.10, 1.12, 1.13, 2.1, 2.5, 3.2, 5.2 - <i>nie są wymienione żadne wskaźniki</i> (brak jakiegokolwiek zapisu dotyczącego wskaźników), • 1.1, 1.2, 1.4.1, 1.4.2, 1.7, 1.8, 1.9, 1.11, 1.14, 5.1, 6.1, 6.2, 6.3 - wskaźniki są określone, lecz nie jest wskazane ich osiągnięcie a tylko monitorowanie w określonym terminie, • 1.16, 2.2, 2.4, 2.6, 2.7, 5.3, 5.4 - istnieje zapis: <i>monitorowanie wskaźników realizacji celu operacji, w przypadkach określonych w umowie</i> (brak ich określenia oraz konieczności osiągnięcia w jakimkolwiek terminie). <p>Powyższe jest niezgodne z zapisami Rozporządzeń do poszczególnych osi priorytetowych.</p>
<p>Rekomendacja:</p>	<p>Należy we wzorach umów, a tym samym w zawieranych umowach o dofinansowanie, uwzględnić zapisy <i>Rozporządzenia</i>, poprzez jasne określenie wskaźników realizacji celów operacji, które beneficjent ma osiągnąć oraz weryfikować ich osiągnięcie w terminie wskazanym w umowie o dofinansowanie.</p>
<p>Kategoria oceny:</p>	<p>2 - System funkcjonuje. Potrzebne są jednak pewne usprawnienia.</p>
<p>Stanowisko Instytucji:</p>	<p>Należy stwierdzić, że w rozporządzeniach wykonawczych na które powołuje się IA znajduje się zapis zobowiązujący beneficjenta do osiągnięcia wskaźników realizacji celów operacji oraz przedłożenia dokumentów potwierdzających ich osiągnięcie w terminie wskazanym w umowie, natomiast z tego zapisu nie wynika wprost, że we wzorach umów należy określić jakie wskaźniki (w tym ich wysokość) ma osiągnąć beneficjent. Jednocześnie nadmieniam, że monitorowanie wskaźników następuje poprzez składanie sprawozdań okresowych.</p> <p>W związku z powyższym IZ wskazuje na brak potrzeby zmiany zapisów we wzorach o dofinansowanie i wnosi o wycofanie ustalenia.</p> <p>W przypadku odmiennego zdania proszę o wskazanie podstawy prawnej oraz szczegółowego uzasadnienia potrzeby dokonania zmian wynikających z rekomendacji.</p>

<p>Stanowisko IA:</p>	<p>Rekomendacja podtrzymana. Rekomendacja powinna zostać wdrożona w terminie do końca I kwartału 2020 r. Stan wdrożenia rekomendacji będzie przedmiotem audytu follow-up.</p> <p>Zapisy wynikające z <i>Rozporządzeń Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy finansowej na realizację operacji</i> do poszczególnych priorytetów, warunkują przyznanie pomocy finansowej od zobowiązania beneficjenta do osiągnięcia wskaźników realizacji celów operacji oraz przedłożenia dokumentów potwierdzających ich osiągnięcie w terminie wskazanym w umowie o dofinansowanie.</p> <p>Brak jasno zdefiniowanych zapisów w umowie, poprzez nieokreślenie wskaźników realizacji operacji, może powodować iż Beneficjent nie będzie zobligowany do ich osiągnięcia oraz przedłożenia dokumentów potwierdzających ich osiągnięcie.</p> <p>Umowa o dofinansowanie powinna jasno określać zakres praw i obowiązków Beneficjenta w zakresie realizowanego projektu. Oświadczenie Beneficjenta o znajomości przepisów, m.in. rozporządzeń, nie nakłada na niego obowiązków, które nie wynikają bezpośrednio z podpisanej umowy.</p>
<p>Ustalenie nr 7:</p>	<p>W trakcie audytu ustalono, że „Zasady konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze” opatrzone datą 16 września 2019 r., umieszczone na stronie internetowej www.arimr.gov.pl, w Rozdziale 3 Wyjątki od stosowania zasad konkurencyjnego wyboru Wykonawców, zawierają zapisy:</p> <p>A)</p> <ul style="list-style-type: none"> zamówień udzielonych po dwukrotnym nieskutecznym spełnieniu procedury, o której mowa w rozdziale 2, pkt 1 lub 2 albo po zamieszczeniu zapytania ofertowego na dedykowanym portalu ARiMR www.portalogloszen.arimr.gov.pl po którym Beneficjent nie otrzymał ani jednej ważnej oferty. <p>O braku konieczności stosowania Zasady konkurencyjności, w przypadku zamówień udzielonych po dwukrotnym nieskutecznym spełnieniu procedury, o której mowa w rozdziale 2, pkt 1 lub 2 albo po zamieszczeniu zapytania ofertowego na dedykowanym portalu ARiMR www.portalogloszen.arimr.gov.pl, po którym Beneficjent nie otrzymał ani jednej ważnej oferty, powinien uwzględniać dodatkowo informację o braku możliwości zmiany w istotny sposób warunków określonych w zapytaniu ofertowym.</p> <p>B) W przypadku nie stosowania niniejszych zasad zgodnie z rozdziałem 3, Beneficjent zobowiązany jest do opisanie i udokumentowania powodów zastosowania wyjątku od stosowania Zasad konkurencyjnego wyboru wykonawców.</p> <p>Zapis „nie stosowanie niniejszych zasad zgodnie z rozdziałem 3, Beneficjent zobowiązany jest do opisanie i udokumentowania powodów zastosowania wyjątku od stosowania Zasad konkurencyjnego wyboru</p>

	<p>wykonawców”, stwarza możliwość zastosowania innych wyjątków oraz daje szerokie możliwości interpretacji i niestosowania się do <i>Zasad konkurencyjności</i>.</p> <p>C) Zgodnie z Rozdziałem 2 Zamówienia powyżej 50 000,00 złotych netto pkt 4 „W przypadku zamówień przeprowadzonych nie później niż 8 czerwca 2018 r. Beneficjent jest zobligowany do przedstawienia udokumentowanego opisu działań podjętych w celu zachowania konkurencyjnego trybu wyboru wykonawców.” Jednocześnie w rozdziale 1 Zasady ogólne zawarto zapis, że <i>Zasady</i> mają zastosowanie do umów o dofinansowanie zawartych po dniu 30 września 2019 r.</p> <p>W ocenie IA w przypadku umów podpisanych po 30 września 2019 r. wydatki zadeklarowane do KE powinny spełniać wyłącznie wymogi określone w Rozdziale 2 pkt 1,2,3.</p>
<p>Rekomendacja:</p>	<p>Należy uzupełnić/zmienić/doprecyzować „<i>Zasady konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach PORIM</i>” w obszarach wskazanych w ustaleniu.</p>
<p>Kategoria oceny:</p>	<p>2 - System funkcjonuje. Potrzebne są jednak pewne usprawnienia.</p>
<p>Stanowisko Instytucji:</p>	<p>1. Instytucja Zarządzająca zawrze informację o braku możliwości zmiany w istotny sposób warunków określonych w zapytaniu ofertowym przy następnej nowelizacji zasad konkurencyjnego wyboru wykonawców.</p> <p>2. Przytoczony przepis „W przypadku nie stosowania niniejszych zasad zgodnie z rozdziałem 3, Beneficjent zobowiązany jest do opisanie i udokumentowania powodów zastosowania wyjątku od stosowania <i>Zasad konkurencyjnego wyboru wykonawców</i>.” nie powinien być rozumiany jako możliwość zastosowania innych wyjątków, obliuguje natomiast Beneficjenta do przedstawienia na piśmie uzasadnienia potwierdzającego prawidłowość zastosowania jednego z wyjątków opisanych w rozdziale 3. Jednak ze względu na niejednoznaczność zapisu, przy następnej nowelizacji zasad konkurencyjnego wyboru wykonawców przepis ten zostanie doprecyzowany.</p> <p>3. Instytucja Zarządzająca nie podziela zdania Instytucji Audytowej, odnośnie konieczności usunięcia przepisów dotyczących zamówień przeprowadzonych przed dniem 8 czerwca 2018 r. w przypadku umów zawartych po dniu 30 września 2019 r. W przypadku zdecydowanej większości umów sytuacja ta nie będzie miała miejsca, jednak w przypadku niektórych operacji, których wnioski o dofinansowanie zostaną rozpatrzone po wieloletniej weryfikacji, możliwa jest sytuacja, w której operacja będzie dotyczyć wydatków poniesionych przed dniem 8 czerwca 2018 r., mimo, że umowa zostanie podpisana po dniu 30 września 2019 r. W takiej sytuacji niezbędne jest pozostawienie tego przepisu i umożliwienie kwalifikowalności wydatków w takich przypadkach. Taka sytuacja może mieć miejsce przede wszystkim w zakresie operacji dotyczących realizacji planów produkcji przez organizacje producentów.</p> <p>W przypadku odmiennego zdania proszę o wskazanie szczegółowego uzasadnienia potrzeby dokonania zmian wynikających z rekomendacji</p>

Stanowisko IA:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Odpowiedź przyjęta. Stan wdrożenia rekomendacji będzie przedmiotem audytu follow-up. 2. Odpowiedź przyjęta. Stan wdrożenia rekomendacji będzie przedmiotem audytu follow-up. 3. Rekomendacja podtrzymana. Rekomendacja powinna zostać wdrożona w terminie do końca I kwartału 2020 r. Stan wdrożenia rekomendacji będzie przedmiotem audytu follow-up. <p>Ad 3. W odniesieniu do umów podpisanych po 30 września 2019 r. wydatki zadeklarowane do KE, powinny spełniać zapisy wynikające z zasad konkurencyjnego wyboru wykonawców i będą spełniać wyłącznie wymogi określone w Rozdziale 2 pkt 1,2,3.</p>
-------------------	---

Kryteria 18 (4.4) – 19 (4.5)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryteriów 18 (4.4) – 19 (4.5) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tych kryteriach.

Podsumowanie testów dla KWK 4

Test nr 1 w ramach kryterium nr 17 został przeprowadzony na próbie 6 wniosków o płatność certyfikowanych do Komisji Europejskiej w roku obrachunkowym 2018/2019.

Test nr 2 w ramach kryterium nr 17 został przeprowadzony na próbie 6 wniosków o płatność końcową certyfikowanych do Komisji Europejskiej w roku obrachunkowym 2018/2019.

Test nr 2 w ramach kryterium nr 18 został przeprowadzony na próbie 6 wniosków o płatność końcową certyfikowanych do Komisji Europejskiej w roku obrachunkowym 2018/2019.

Wyniki przeprowadzonych testów, populacje oraz zakresy testów zostały przedstawione w załączniku 2 do niniejszego Sprawozdania.

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 4 został oceniony w kategorii 2.

Zaprojektowane, wdrożone i stosowane przez Instytucję mechanizmy nie wskazują na konieczność dokonania oceny w kategorii niższej niż 2.

Jednocześnie w ramach dokonanej oceny wzięto pod uwagę skumulowany efekt, dokonanych w ramach KWK ustaleń, pod kątem ich wpływu na poprawność funkcjonowania systemu w badanym obszarze.

3.1.6 Kluczowy wymóg kontrolny nr 5:

Skuteczny system gwarantujący przechowywanie wszystkich dokumentów dotyczących wydatków i audytów w celu zapewnienia właściwej ścieżki audytu

Kryteria 20 (5.1) – 22 (5.3)

W zakresie badania kluczowego wymogu kontrolnego

Podsumowanie testów dla KWK 5

W wyniku przeprowadzonych czynności ustalono, że w badanym zakresie nie wystąpiły istotne zmiany w systemie zarządzania i kontroli w odniesieniu do roku obrachunkowego 2018/2019. W związku z powyższym odstąpiono od przeprowadzania testów.

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 5 został oceniony w kategorii 1.

3.1.7 Kluczowy wymóg kontrolny nr 7:

Efektywne wdrożenie proporcjonalnych środków zwalczania nadużyć finansowych

Kryterium 26 (7.1)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryterium 26 (7.1) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Kryterium 27 (7.2)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryterium 27 (7.2) - na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Kryterium 28 (7.3)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryterium 28 (7.3) - na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Kryterium 29 (7.4)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryterium 29 (7.4) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Kryterium 30 (7.5)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryterium 30 (7.5) - na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Kryterium 31 (7.6)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryterium 31 (7.6) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Kryterium 32 (7.7)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryterium 32 (7.7) - na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

W ramach KWK 7 nie wykonywano testów.

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 7 został oceniony w kategorii 1

Tabela zawierająca opis wdrożenia rekomendacji ujętych w *Sprawozdaniach z audytów systemu* wydanych w latach poprzednich stanowi załącznik nr 3.

3.1.8 INSTYTUCJA POŚREDNICZĄCA – AGENCJA RESTRUKTURYZACJI I MODERNIZACJI ROLNICTWA

3.1.9 Kluczowy wymóg kontrolny nr 1:

Odpowiednia rozdzielczość funkcji oraz należyte systemy zgłaszania i monitorowania w przypadkach, gdy odpowiedzialna instytucja powierza wykonywanie zadań innemu podmiotowi

Kryteria 1 (1.1) – 2 (1.2)

W zakresie objętym audytem dotyczących *kryteriów 1 (1.1) – 2 (1.2)* na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tych kryteriach.

Kryterium 3 (1.3)

Niniejsze *kryterium* oceny odnosi się do Instytucji Zarządzającej, pełniącej jednocześnie funkcje Instytucji Certyfikującej. Mając powyższe pod uwagę zespół audytowy odstąpił od badania Kryterium nr 3.

Kryteria 4 (1.4) – 6 (1.6)

W zakresie objętym audytem dotyczących *kryteriów 4 (1.4) – 6 (1.6)* na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tych kryteriach.

Podsumowanie testów dla KWK 1

Test w ramach kryterium 5 nie został przeprowadzony z uwagi na brak delegowania zadań przez IP do IW.

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 1 został oceniony w kategorii 1.

3.1.10 Kluczowy wymóg kontrolny nr 2:

Odpowiedni wybór operacji

Kryterium 7 (2.1)

Niniejsze *kryterium* oceny odnosi się do Instytucji Zarządzającej, pełniącej jednocześnie funkcje Instytucji Certyfikującej. Mając powyższe pod uwagę zespół audytowy odstąpił od badania Kryterium nr 7.

Kryteria 8 (2.2) – 11 (2.5)

W zakresie objętym audytem dotyczących *kryteriów 8 (2.2) – 11 (2.5)* na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tych kryteriach.

Podsumowanie testów dla KWK 2:

Test w ramach Kryterium 8 (Test 1) został przeprowadzony na próbie 2 naborów zakończonych w roku obrachunkowym 2018/2019.

Testy w ramach Kryterium nr 9 (Test 1, Test 2, Test 3) zostały przeprowadzone na próbie 5 wniosków o dofinansowanie złożonych w roku obrachunkowym 2018/2019.

Testy w ramach Kryterium 10 (Test 1, Test 2, Test 3) i Kryterium 11 (Test 1) zostały przeprowadzone na próbie 5 wniosków o dofinansowanie przyjętych do dofinansowania w roku obrachunkowym 2018/2019.

Test w ramach Kryterium 11 (Test 2) został przeprowadzony na próbie 5 odrzuconych wniosków o dofinansowanie.

Wyniki przeprowadzonych testów zostały przedstawione w załączniku 2 do niniejszego Sprawozdania

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 2 został oceniony w kategorii 1.

3.1.11 Kluczowy wymóg kontrolny nr 3:

Odpowiednie informacje dla beneficjentów

Kryteria 12 (3.1) – 14 (3.3)

W zakresie objętym audytem dotyczącym *kryteriów 12 (3.1) – 14 (3.3)* na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tych kryteriach.

Podsumowanie testów dla KWK 3

Test w ramach kryterium 12 został przeprowadzony na próbie 5 umów o dofinansowanie zawartych w roku obrachunkowym 2018/2019.

Wyniki przeprowadzonego testu, populacja oraz zakres testu zostały przedstawione w załączniku 2 do niniejszego Sprawozdania.

W ramach testu przeprowadzonego w kryterium 13 potwierdzono, że zasady kwalifikowalności mają odzwierciedlenie w procedurach, Instrukcji Wykonawczej oraz listach sprawdzających. Ustanowione zasady są zgodne z krajowymi zasadami kwalifikowalności.

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 3 został oceniony w kategorii 1.

3.1.12 Kluczowy wymóg kontrolny nr 4:

Odpowiednie kontrole zarządcze

Kryterium 15 (4.1)

W zakresie objętym audytem dotyczącym *kryterium 15 (4.1)* na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium, jednakże następujące usprawnienia są potrzebne:

Ustalenie nr 8:	Instytucja Pośrednicząca opracowała ogólną procedurę kontroli: Książka Procedur Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze Przeprowadzanie czynności kontrolnych w ramach Priorytetu 4 "Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej" zawartego w Programie Operacyjnym "Rybactwo i Morze" KP-611-465-ARiMR/1/z wraz z załącznikami. Niemniej jednak, nie opracowano odrębnej procedury/List sprawdzających do kontroli trwałości projektów, tj. po zakończeniu realizacji operacji przez beneficjenta przez okres, o którym mowa w art. 10 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 508/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenia Rady (WE) nr 2328/2003, (WE) nr 861/2006, (WE).
-----------------	--

<p>Rekomendacja:</p>	<p>Zaleca się Instytucji Pośredniczącej Programu Operacyjnego „Rybactwo i morze” opracowanie procedury do kontroli trwałości projektów, tj. po zakończeniu realizacji operacji przez beneficjenta przez okres, o którym mowa w art. 10 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 508/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenia Rady (WE) nr 2328/2003, (WE) nr 861/2006, (WE), mającej na celu potwierdzenie, że zrealizowane zostały postanowienia umowy o dofinansowanie z uwzględnieniem podstawowych obszarów, takich jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Znaczną modyfikacją, – Zgodność z wnioskiem o dofinansowanie/umową, – Kwalifikowalność VAT, – Cel projektu, – Zachowanie zgodności z politykami horyzontalnymi, – Informacja i promocja.
<p>Kategoria oceny:</p>	<p>2 - System funkcjonuje. Potrzebne są jednak pewne usprawnienia.</p>
<p>Stanowisko Instytucji:</p>	<p>Informuję, że książka procedur KP-611-465-ARiMR/3/z „Przeprowadzanie czynności kontrolnych w ramach Priorytetu 4 „Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej” zawartego w Programie Operacyjnym „Rybactwo i Morze” zawiera uniwersalną listę kontrolną dotyczącą weryfikacji operacji (K-02/465) 5.1, która jest A zatem można ją stosować zarówno dla kontroli na etapie wniosku o płatność, jak i na etapie trwałości operacji (ex-post). Zawarte jest w tej liście pytania dotyczą weryfikacji m.in:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osiągnięcia i zachowania celu operacji (pyt. 17) • Znaczej modyfikacji (pyt.13, 2, 15) • Informacji i promocji (pyt. 16) • Zgodności z wnioskiem o dofinansowanie/umową (6,89,10,11, 1, 3,) <p>Natomiast szczegółowe informacje jak weryfikować powyższe zagadnienia znajdują się w pkt 5.2 Instrukcji realizacji czynności kontrolnych w ramach kontroli na miejscu dla Priorytetu 4 Programu Operacyjnego „Rybactwo i Morze”.</p> <p>Zagadnienie operacji generujących dochód zostało uregulowane w punkt 9.4 ww. Instrukcji w ramach Weryfikacji zasad horyzontalnych.</p> <p>Ponadto na uwagę zasługuje fakt, że przedmiotowa Lista nie jest zamknięta (patrz. Pkt 18 tej listy) IZ wskazuje na możliwość weryfikowania innych zagadnień a zatem i kwalifikowalności VAT-U.</p> <p>Ponadto została opracowana i przekazana do Instytucji Pośredniczących książka procedur KP-611-364-ARiMR pn. Postępowanie w okresie związania celem oraz w okresie zobowiązań wynikających z umowy o</p>

	<p>przyznaniu pomocy/umowy o dofinansowanie/ decyzji administracyjnych w ramach PROW na lata 2014-2020 oraz w ramach działań objętych Priorytetem 4 Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej, zawartego w PO Rybactwo i Morze 2014-2020. Zakres merytoryczny ww. książki procedur obejmuje przebieg procesu postępowania w okresie związania celem oraz w okresie związania Beneficjenta postanowieniami wynikającymi z umowy o przyznaniu pomocy/umowy o dofinansowanie/decyzji administracyjnych, w szczególności w przypadku otrzymania raportu z kontroli ex post (w przypadku działań inwestycyjnych w ramach PROW na lata 2014-2020) albo kontroli zobowiązań wieloletnich (w przypadku działań nie inwestycyjnych w ramach PROW na lata 2014-2020) albo informacji pokontrolnej z kontroli na miejscu trwałości operacji (w przypadku działań objętych Priorytetem 4 Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej, zawartego w PO Rybactwo i Morze 2014-2020) oraz po uzyskaniu informacji o możliwości wystąpienia okoliczności mających wpływ na wywiązanie się beneficjenta ze zobowiązań w okresie związania z celem lub w okresie zobowiązań umownych/wynikających z decyzji administracyjnych. Procedura określa również zakres czynności oraz odpowiedzialności pracowników zaangażowanych w proces, jak również wykorzystywane wzory dokumentów.</p> <p>W związku z powyższym Instytucja Zarządzająca wnosi o wycofanie ustalenia.</p>
<p>Stanowisko IA:</p>	<p>Rekomendacja podtrzymana. Rekomendacja powinna zostać wdrożona w terminie do końca I kwartału 2020 r. Stan wdrożenia rekomendacji będzie przedmiotem audytu follow-up.</p> <p>Kontrole trwałości projektu mają na celu sprawdzenie wykorzystania funduszy zgodnie z określonymi celami, popartej kompletną i przejrzystą dokumentacją. Okres trwałości projektu to czas, w którym należy zachować w niezmienionej formie i wymiarze efekty projektu. W ramach kontroli trwałości projektu szczególną uwagę należy zwrócić na każdą zmianę w przedsięwzięciu, instytucji wpływającą na charakter operacji, jej cele lub warunki wdrażania osiągnięcie lub utrzymanie zadeklarowanych wskaźników, zmianę statusu podatkowego (np. możliwości odzyskania podatku VAT, w przypadku, gdy był on wydatkiem kwalifikowalnym w projekcie), zmian powodujących uzyskanie nieuzasadnionej korzyści, zmian charakteru lub własności projektu albo zaprzestania działalności.</p> <p>Kontrole trwałości projektów PO RiM zostały przewidziane w Planach Kontroli jako odrębny proces kontrolny, wobec powyższego, w celu zapewnienia poprawnej weryfikacji i zachowania przejrzystości tego procesu, należy go usystematyzować i opracować odrębną listę sprawdzającą.</p> <p>Lista sprawdzająca do kontroli na miejscu jest zbyt ogólna i nie wyczerpuje zagadnień, które powinny być weryfikowane o okresie trwałości projektu.</p>

Kryteria 16 (4.2) – 19 (4.5)

W zakresie objętym audytem dotyczącym *kryteriów 16 (4.2) – 19 (4.5)* na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tych kryteriach

Kryterium 17 (4.3)

W zakresie objętym audytem dotyczącym *kryterium 17 (4.3)* na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium, jednakże następujące usprawnienia są potrzebne:

Ustalenie nr 9:	<p>W procedurach opracowanych przez Instytucję Pośredniczącą (ARiMR) i przekazanych IP-Samorządom Województw (SW) do stosowania, nie przewidziano weryfikacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podatku VAT na etapie kontroli na miejscu (rejstry VAT), – kwalifikowalności VAT w zakresie zbadania: czy Beneficjent jest zarejestrowanym czynnym podatnikiem VAT (w tym ewentualnie małym podatnikiem rozliczającym się metodą kasową), prowadzenia rejestrów zakupu VAT, składania deklaracji VAT, uwzględnienia danego zakupu w ewidencji zakupów, w przypadku dokonywania sprzedaży opodatkowanej oraz zwolnionej - analiza współczynników wynikających z art. 90-91 ustawy o VAT, zbadania czy kontrahent beneficjenta jest czynnym podatnikiem VAT, – ujęcia zakupionego środka trwałego w ewidencji środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, pomniejszenia amortyzacji środków trwałych ujętych jako koszt uzyskania przychodów o procent dofinansowania, uwzględnienia jednorazowej amortyzacji środka trwałego jako pomocy de minimis.
Rekomendacja:	<p>Zaleca się uzupełnienie procedur dotyczących:</p> <ul style="list-style-type: none"> • weryfikacji podatku VAT na etapie kontroli na miejscu (rejstry VAT), • analizy kwalifikowalności VAT w zakresie zbadania: czy Beneficjent jest zarejestrowanym czynnym podatnikiem VAT (w tym ewentualnie małym podatnikiem rozliczającym się metodą kasową), prowadzenia rejestrów zakupu VAT, składania deklaracji VAT, uwzględnienia danego zakupu w ewidencji zakupów, w przypadku dokonywania sprzedaży opodatkowanej oraz zwolnionej – analiza współczynników wynikających z art. 90-91 ustawy o VAT, zbadania czy kontrahent beneficjenta jest czynnym podatnikiem VAT, • weryfikacji ujęcia zakupionego środka trwałego w ewidencji środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, pomniejszenia amortyzacji środków trwałych ujętych jako koszt uzyskania przychodów o procent dofinansowania, uwzględnienia jednorazowej amortyzacji środka trwałego jako pomocy de minimis.

Kategoria oceny:	2 - System funkcjonuje. Potrzebne są jednak pewne usprawnienia.
Stanowisko Instytucji:	<p>W zakresie kontroli podatku VAT na etapie kontroli na miejscu informuję, że każda procedura płatnicza zawiera formularz „Zlecenie kontroli”, który nie ma na sztywno wpisanych elementów podlegających kontroli. Podczas kontroli administracyjnej wniosku, w przypadku wystąpienia wątpliwości w zakresie podatku VAT, pracownik formułuje konkretne elementy podlegające kontroli i przekazuje formularz zlecenia kontroli do komórki kontrolnej, w celu realizacji.</p> <p>W zakresie kwalifikowalności VAT informuję, że każda procedura płatnicza zawiera następujący punkt kontrolny badający czy „Koszty przedstawione do refundacji zawarte w przedłożonych fakturach lub dokumentach o równoważnej wartości dowodowej uwzględniające VAT są kosztami kwalifikowalnymi zgodnie z umową o dofinansowanie”, jak również konieczność badania statusu beneficjenta za pomocą bramki internetowej na stronie Ministerstwa Finansów (http://www.finanse.mf.gov.pl/web/wp/pp/sprowadzanie-statusu-podmiotu-w-vat).</p> <p>W zakresie ujęcia zakupionego środka trwałego w ewidencji środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych (...), uwzględnienia jednorazowej amortyzacji środka trwałego jako pomocy de minimis informuję, że w książkach procedur zawarte są zapisy, iż zgodnie z przepisami rozporządzenia do kosztów kwalifikowalnych nie zalicza się m.in: amortyzacji środków trwałych.</p> <p>Konieczność dopełnienia wymogów formalnych spoczywa na wnioskodawcy, który powinien właściwie udokumentować fakt skorzystania z amortyzacji jednorazowej w księgowości swojej firmy. Konieczne jest dokonanie odpowiedniego wpisu w ewidencji środków trwałych oraz podatkowej księdze przychodów i rozchodów. Należy podkreślić, że jednorazowa amortyzacja to prawo, a nie obowiązek - podatnik samodzielnie podejmuje decyzję o tym, czy z niego skorzysta. Jednak finalnie koszty dotyczące amortyzacji środków trwałych nie są kwalifikowalne w ramach pomocy.</p>
Stanowisko IA:	<p>Rekomendacja podtrzymana. Rekomendacja powinna zostać wdrożona w terminie do końca I kwartału 2020 r. Stan wdrożenia rekomendacji będzie przedmiotem audytu follow-up.</p> <p>Zapisy w obowiązujących procedurach płatniczych, nie zapewniają przejrzystej ścieżki audytu, w zakresie weryfikacji podatku VAT, analizy kwalifikowalności podatku VAT oraz weryfikacji amortyzacji środków trwałych, wnika z faktu. Ww. zagadnienia powinny być badane, wobec powyższego nie zwalnia się Instytucji z obowiązku ich weryfikacji podczas kontroli administracyjnej/na miejscu.</p>

Kryteria 18 (4.4) – 19 (4.5)

W zakresie objętym audytem dotyczącym *kryteriów 18 (4.4) – 19 (4.5)* na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tych kryteriach

Podsumowanie testów dla KWK 4

Test w ramach kryterium 15 został przeprowadzony na próbie 5 kontroli zakończonych w roku obrachunkowym 2018/2019.

Testy w ramach kryterium 17 (Test 1), kryterium 18 (Test 1) zostały przeprowadzone na próbie 5 dodatnich wniosków o płatność certyfikowanych do Komisji Europejskiej w roku obrachunkowym 2018/2019,

Test 2 w ramach kryterium: 17 został przeprowadzony na próbie 5 projektów/operacji zakończonych w roku obrachunkowym 2018/2019.

Test 2 w ramach kryterium 18 został przeprowadzony na próbie 5 nieprawidłowości wykrytych w roku obrachunkowym 2018/2019.

Wyniki przeprowadzonych testów, populacja oraz zakres testów zostały przedstawione w załączniku 2 do niniejszego Sprawozdania.

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 4 został oceniony w kategorii 2.

Zaprojektowane, wdrożone i stosowane przez Instytucję mechanizmy nie wskazują na konieczność dokonania oceny w kategorii niższej niż 2.

Jednocześnie w ramach dokonanej oceny wzięto pod uwagę skumulowany efekt, dokonanych w ramach KWK ustaleń, pod kątem ich wpływu na poprawność funkcjonowania systemu w badanym obszarze.

3.1.13 Kluczowy wymóg kontrolny nr 5:

Skuteczny system gwarantujący przechowywanie wszystkich dokumentów dotyczących wydatków i audytów w celu zapewnienia właściwej ścieżki audytu

Kryteria 20 (5.1) – 22 (5.3)

W zakresie objętym audytem dotyczącym *kryteriów 20 (5.1) – 22 (5.3)* na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tych kryteriach.

Podsumowanie testów dla KWK 5

Test w ramach kryterium 20 został przeprowadzony na próbie 5 dodatnich wniosków o płatność certyfikowanych do Komisji Europejskiej w roku obrachunkowym 2018/2019.

Wyniki przeprowadzonego testu, populacja oraz zakres testu zostały przedstawione w załączniku 2 do niniejszego Sprawozdania.

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 5 został oceniony w kategorii 1.

3.1.14 Kluczowy wymóg kontrolny nr 7:

Efektywne wdrożenie proporcjonalnych środków zwalczania nadużyć finansowych

Kryteria 26 (7.1) – 32 (7.7)

W zakresie objętym audytem dotyczącym *kryteriów 26 (7.1) – 32 (7.7)* na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tych kryteriach.

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 7 został oceniony w kategorii 1.

3.1.15 INSTYTUCJA POŚREDNICZĄCA – SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA

3.1.16 Kluczowy wymóg kontrolny nr 1:

Odpowiednia rozdzielczość funkcji oraz należyte systemy zgłaszania i monitorowania w przypadkach, gdy odpowiedzialna instytucja powierza wykonywanie zadań innemu podmiotowi

Kryterium 1 (1.1)

W zakresie objętym audytem dotyczącym *kryterium 1 (1.1)* na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Kryterium 2 (1.2)

W zakresie objętym audytem dotyczącym *kryterium 2 (1.2)* na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium, jednakże następujące usprawnienia są potrzebne:

Samorząd Województwa Podlaskiego Ustalenie nr 10:	Stosowane procedury i polityka zatrudnienia zapewnia, że kadra jest odpowiednia pod względem wiedzy i umiejętności na zajmowanych stanowiskach, jednakże nie przeszkolono koordynatora kontroli zgodnie z procedurą KP-611-465-ARiMR/3/z. Ponadto stwierdzono brak zdanych egzaminów w zakresie znajomości powyższej procedury przez wszystkich pracowników referatu IV wraz z koordynatorem kontroli co stanowi naruszenie jej zapisów.
Rekomendacja:	Zaleca się przeszkolenie koordynatora kontroli oraz przeprowadzenie egzaminu dla wszystkich pracowników Referatu IV wraz z koordynatorem w zakresie znajomości zapisów KP-611-465-ARiMR/3/z „Prowadzenie czynności kontrolnych w ramach Priorytetu 4 „Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej” zawartego w Programie Operacyjnym „Rybactwo i Morze”, zgodnie z jej wymogami.
Kategoria oceny:	1 - System funkcjonuje prawidłowo. Nie są potrzebne żadne lub potrzebne są tylko niewielkie usprawnienia.
Stanowisko Instytucji:	Zgodnie ze stanowiskiem Samorządu Województwa Podlaskiego Instytucja Pośrednicząca wystąpi do ARiMR z prośbą o przeszkolenie koordynatora kontroli oraz przeprowadzenie egzaminu dla wszystkich pracowników Referatu IV wraz z koordynatorem w zakresie znajomości zapisów KP-611-465-ARiMR/3/z „Prowadzenie czynności kontrolnych w ramach Priorytetu 4 „Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej” zawartego w Programie Operacyjnym „Rybactwo i Morze”. W przypadku negatywnej odpowiedzi, IP we własnym zakresie przeprowadzi wewnętrzne szkolenie i egzamin (test) dla wszystkich pracowników Referatu IV oraz koordynatora kontroli. W związku z powyższym Instytucja Zarządzająca wnosi o wycofanie ustalenia.
Stanowisko IA:	Odpowiedź przyjęta. Rekomendacja powinna zostać wdrożona w terminie do końca I kwartału 2020 r. Stan wdrożenia rekomendacji

	będzie przedmiotem audytu follow-up.
--	--------------------------------------

Kryteria 3 (1.3) – 4 (1.4)

W zakresie objętym audytem dotyczącym *kryteriów 1 (1.3) – 1 (1.4)* na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tych kryteriach.

Kryterium 5 (1.5)

W zakresie objętym audytem dotyczącym *kryterium 5 (1.5)* na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium, jednakże następujące usprawnienia są potrzebne:

Samorząd Województwa Podlaskiego Ustalenie nr 11:	IP przeprowadziła dwie kontrole w Lokalnej Grupie Rybackiej (LGR), na podstawie przepisów <i>Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 21 września 2016 r.</i> Rozporządzenie to nie reguluje: wzorów i obiegu dokumentów (np. pism, informacji pokontrolnej, list kontrolnych), postępowania IP w zakresie m.in. składu zespołu kontrolnego, weryfikacji i zatwierdzania informacji pokontrolnej, wskazania osób do tego upoważnionych, zasad postępowania z zebranymi w toku kontroli dokumentami oraz czynności pokontrolnych.
Rekomendacja:	Należy w porozumieniu z IZ opracować zasady przeprowadzania kontroli wywiązywania się LGR z obowiązków wynikających z umowy o dofinansowanie w szczególności w zakresie nieuregulowanym w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 21 września 2016 r.
Kategoria oceny:	1 - System funkcjonuje prawidłowo. Nie są potrzebne żadne lub potrzebne są tylko niewielkie usprawnienia.
Stanowisko Instytucji:	Na wstępie należy zauważyć, że Samorządy Województw, w celu sprawdzenia realizacji obowiązków beneficjentów, jakim jest również LGR, wynikających z umowy o dofinansowanie, przeprowadzają kontrolę na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 21 września 2016 w sprawie szczegółowego sposobu, trybu oraz terminów przeprowadzania kontroli realizacji strategii rozwoju lokalnego oraz w odniesieniu do operacji w ramach Programu Operacyjnego „Rybactwo i Morze” oraz wzoru upoważnienia do wykonywania czynności w ramach tych kontroli, natomiast szczegółowy tryb prowadzenia tych czynności został określony w książce procedur KP-611-465-ARiMR, pn. Przeprowadzanie czynności kontrolnych w ramach Priorytetu 4 „Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej” zawartego w Programie Operacyjnym „Rybactwo i Morze”. W ocenie Instytucji Zarządzającej, ww. przytoczone przepisy w pełni regulują kwestie przeprowadzania kontroli przez Instytucje Pośredniczące. W związku z powyższym Instytucja Zarządzająca wnosi o wycofanie ustalenia.
Stanowisko IA:	Rekomendacja podtrzymana. Rekomendacja powinna zostać wdrożona w terminie do końca I kwartału 2020 r. Stan wdrożenia rekomendacji będzie przedmiotem audytu follow-up.

Kryterium 6 (1.6)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryterium 6 (1.6) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Podsumowanie testów dla KWK 1

W wyniku przeprowadzonych czynności ustalono, że w badanym zakresie nie wystąpiły istotne zmiany w systemie zarządzania i kontroli w odniesieniu do roku obrachunkowego 2017/2018. W systemie zarządzania i kontroli PORiM nie występuje delegowanie zadań przez IP do IW. W związku z powyższym odstąpiono od przeprowadzania testów.

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 1 został oceniony w kategorii 1.

3.1.17 Kluczowy wymóg kontrolny nr 2:

Odpowiedni wybór operacji

Kryterium 7 (2.1)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryterium 7 (2.1) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Kryterium 8 (2.2)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryterium 8 (2.2) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Kryterium 9 (2.3)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryterium 9 (2.3) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium, jednakże następujące usprawnienia są potrzebne:

Samorząd Województwa Podlaskiego Ustalenie nr 12:	Na wszystkich wnioskach o dofinansowanie/grantach złożonych do LGR nie stwierdzono naniesienia godziny złożenia dokumentów. Zgodnie z zapisami Procedury LGR w zakresie <i>Zasad przeprowadzania naboru wniosków o przyznanie pomocy w ramach LSR, Procedury wyboru i oceny grantów w ramach projektów grantowych oraz Zasad postępowania w przypadku uzyskania przez operację takiej samej liczby punktów</i> , powyższe skutkować może, umieszczeniem projektu na liście operacji wybranych do dofinansowania, na niewłaściwym miejscu, a w konsekwencji, w skrajnych przypadkach, brakiem dofinansowania projektu.
Rekomendacja:	Należy dokonać analizy czy wnioski złożone do LGR spełniają wymogi kwalifikowalności oraz przestrzegać opracowanej Procedury w powyższym zakresie.
Kategoria oceny:	2 - System funkcjonuje. Potrzebne są jednak pewne usprawnienia.
Stanowisko Instytucji:	Zgodnie ze stanowiskiem Samorządu Województwa Podlaskiego – LGR poprzez dokument pn. „Potwierdzenie złożenia wniosku” w ramach, którego rejestruje się datę i godzinę złożenia wniosku, wywiązała się

	<p>z zachowania Zasady postępowania w przypadku uzyskania przez operację takiej samej liczby punktów (§ 14 Procedury oceny wniosków i wyboru operacji oraz ustalania kwot wsparcia). Niemniej IP wystąpi z pismem do LGR o przestrzeganie obowiązku umieszczania na pierwszej stronie wniosku godziny jego złożenia.</p> <p>W związku z powyższym Instytucja Zarządzająca wnosi o wycofanie ustalenia.</p>
Stanowisko IA:	Odpowiedź przyjęta. Rekomendacja powinna zostać wdrożona w terminie do końca I kwartału 2020 r. Stan wdrożenia rekomendacji będzie przedmiotem audytu follow-up.

Kryterium 10 (2.4)

W zakresie objętym audytem dotyczącym *kryterium 10 (2.4)* na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium, jednakże następujące usprawnienia są potrzebne:

Wszystkie Samorządy Województw Ustalenie nr 13:	Procedury oceny projektów nie zawierają weryfikacji w zakresie ewentualnej pomocy de minimis otrzymanej w związku z jednorazową amortyzacją zakupionego środka trwałego w ramach projektu.
Rekomendacja:	Należy zapewnić weryfikację w zakresie ewentualnej pomocy de minimis, otrzymanej w związku z jednorazową amortyzacją zakupionego środka trwałego w ramach projektu.
Kategoria oceny:	2 - System funkcjonuje. Potrzebne są jednak pewne usprawnienia.
Stanowisko Instytucji:	<p>W książkach procedur zawarte są zapisy, iż zgodnie z przepisami rozporządzenia do kosztów kwalifikowalnych nie zalicza się m.in: amortyzacji środków trwałych. Niemniej jednak w przypadku skorzystania przez beneficjenta z jednorazowego odpisu amortyzacji kosztów środków trwałych, beneficjent przedstawia Instytucji Pośredniczącej zaświadczenie o uzyskaniu pomocy de minimis, które stanowi podstawę do weryfikacji, czy wnioskowana kwota pomocy nie przekracza pozostałego do wykorzystania limitu pomocy de minimis. Jednocześnie konieczność dopełnienia wymogów formalnych spoczywa na wnioskodawcy, który powinien właściwie udokumentować fakt skorzystania z amortyzacji jednorazowej w księgowości swojej firmy. Wskazane jest dokonanie odpowiedniego wpisu w ewidencji środków trwałych oraz podatkowej księdze przychodów i rozchodów. Należy podkreślić, że jednorazowa amortyzacja to prawo, a nie obowiązek - podatnik samodzielnie podejmuje decyzję o tym, czy z niego skorzysta.</p> <p>W związku z powyższym Instytucja Zarządzająca wnosi się o wycofanie ustalenia.</p>
Stanowisko IA:	Rekomendacja podtrzymana. Rekomendacja powinna zostać wdrożona w terminie do końca I kwartału 2020 r. Stan wdrożenia rekomendacji będzie przedmiotem audytu follow-up.

	<p>W Procedurze Obsługi wniosku o dofinansowanie w ramach Priorytetu 4 „Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej”, zawartego w Programie Operacyjnym Rybactwo i Morze na lata 2014-2020 w zakresie działań „Koszty bieżące i aktywizacja” oraz „Wsparcie przygotowawcze” (KP-611-442-ARiMR/4/z) jak również Procedurze Obsługi wniosku o dofinansowanie w ramach Priorytetu 4 „Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej” zawartego w Programie Operacyjnym Rybactwo i Morze na lata 2014-2020 w zakresie działań „Działania prowadzone w ramach współpracy” (KP-611-472-ARiMR/2/z, nie zawarto weryfikacji w zakresie ewentualnej pomocy de minimis otrzymanej w związku z jednorazową amortyzacją zakupionego środka trwałego.</p> <p>W przypadku skorzystania przez beneficjenta z jednorazowego odpisu amortyzacji kosztów środków trwałych, beneficjent przedstawia Instytucji Pośredniczącej zaświadczenie o uzyskaniu pomocy de minimis które stanowi podstawę do weryfikacji, czy wnioskowana kwota pomocy nie przekracza pozostałego do wykorzystania limitu pomocy de minimis.</p> <p>Powyższe powinno zostać zweryfikowane np. na etapie oceny WND.</p> <p>Listy i procedury nie przewidują takiej weryfikacji.</p>
--	---

Kryterium 11 (2.5)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryterium 11 (2.5) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium, jednakże następujące usprawnienia są potrzebne:

<p>Wszystkie Samorządy Województw Ustalenie nr 14:</p>	<p>IP nie posiadają kompletnych uregulowań w zakresie procedury odwoławczej.</p> <p>Załącznikami do Książki Procedur <i>KP-611-475-ARiMR Obsługa wniosku o dofinansowanie w zakresie działania „Realizacja lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność” w ramach Priorytetu 4 „Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej”, objętego Programem Operacyjnym „Rybactwo i Morze” z wyłączeniem projektów grantowych – w wersji 1 do 4/z</i> były:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Karta weryfikacji rozpatrzenia protestu (KRP-1/475), – Instrukcja wypełniania karty weryfikacji rozpatrzenia protestu (IKRP-1/475). <p><i>Karta weryfikacji rozpatrzenia protestu (KRP-1/475)</i>, dawała możliwość weryfikacji protestu, pod względem spełniania wymogów formalnych oraz treści merytorycznej oraz sprawdzenia prawidłowości wyboru operacji przez Radę LGR.</p> <p>W kolejnej wersji Książki Procedur <i>KP-611-475-ARiMR</i> wersja 5, obowiązującej od 1 kwietnia 2019 r. <u><i>Karta weryfikacji rozpatrywania protestu oraz instrukcja wypełniania niniejszej karty, zostały wyłączone</i></u>, gdyż zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz. U. z 2018 r. poz. 140 i 1625) – protest jest wnoszony za pośrednictwem LGD i rozpatrywany jest</p>
--	---

	<p>przez Zarząd Województwa.</p> <p>Powyższa zmiana spowodowała brak jasno określonego sposobu postępowania/procedur w zakresie procedury odwoławczej na poziomie Instytucji Pośredniczących.</p>
Rekomendacja	Należy uzupełnić procedury w powyższym zakresie.
Kategoria oceny:	1 - System funkcjonuje prawidłowo. Nie są potrzebne żadne lub potrzebne są tylko niewielkie usprawnienia.
Stanowisko Instytucji:	<p>Instytucja Zarządzająca, pragnie zauważyć, iż zgodnie z art. 22 ust. 5 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności protest wnoszony jest wnoszony za pośrednictwem LGD i rozpatrywany przez zarząd województwa, co stanowi zadanie własne samorządu. Szczegółowe postępowanie w przypadku złożenia protestu określone zostało ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.</p> <p>Mając powyższe na uwadze, oraz fakt iż obsługa protestu jest zadaniem własnym SW, tj. nie leży w kompetencjach ARiMR, zapisy dot. procedury odwoławczej zostały usunięte z książki procedur KP-611-475-ARiMR. Dodatkowo Instytucja Zarządzająca pragnie zauważyć, że względu na analogiczny charakter postępowań odwoławczych prowadzonych w ramach PO RYBY 2014-2020 oraz PROW 2014-2020, pomocniczo Instytucje Pośredniczące wdrażające PO RYBY 2014-2020 mogą korzystać z procedury opracowanej przez resort rolnictwa i zamieszczonej na stronie internetowej https://www.gov.pl/documents/912055/913531/Procedury_odwo%C5%82awcze_16_05_18.pdf/b10612eb-a0b6-cea8-18c8-a5dea7adcf56.</p> <p>W związku z powyższym Instytucja Zarządzająca wnosi się o wycofanie ustalenia.</p>
Stanowisko IA:	<p>Rekomendacja podtrzymana. Rekomendacja powinna zostać wdrożona w terminie do końca I kwartału 2020 r. Stan wdrożenia rekomendacji będzie przedmiotem audytu follow-up.</p> <p>Usunięcie z książki procedur KP-611-475-ARiMR, <i>Karty weryfikacji rozpatrzenia protestu (KRP-1/475)</i>, oraz <i>Instrukcji wypełniania karty weryfikacji rozpatrzenia protestu (IKRP-1/475)</i>, powinno skutkować opracowaniem przez IP procedur/wytycznych/sposobu postępowania w obszarze „Procesu odwoławczego” oraz wskazaniem odpowiedniej ścieżki audytu odwołującej się do opracowanego przez IP procesu odwoławczego.</p>

Podsumowanie testów dla KWK 2

Test w ramach kryterium nr 8 został przeprowadzony na próbie 75 naborów wszczętych i zakończonych w roku obrachunkowym 2018/2019.

Testy nr 1-3 w ramach kryterium nr 9 zostały przeprowadzone na próbie 79 wniosków o dofinansowanie złożonych w roku obrachunkowym 2018/2019.

Testy nr 1-3 w ramach kryterium nr 10 i test nr 1 w ramach kryterium nr 11 zostały przeprowadzone w na próbie 79 wniosków o dofinansowanie złożonych i zatwierdzonych do realizacji w roku obrachunkowym 2018/2019.

Test nr 2 w ramach kryterium nr 11 został przeprowadzony na próbie 46 wniosków o dofinansowanie złożonych i odrzuconych na etapie oceny formalnej lub merytorycznej w roku obrachunkowym 2018/2019.

Wyniki przeprowadzonych testów, populacje oraz zakresy testów zostały przedstawione w załączniku 2 do niniejszego Sprawozdania.

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 2 został oceniony w kategorii 2.

Zaprojektowane, wdrożone i stosowane przez Instytucję mechanizmy nie wskazują na konieczność dokonania oceny w kategorii niższej niż 2.

Jednocześnie w ramach dokonanej oceny wzięto pod uwagę skumulowany efekt, dokonanych w ramach KWK ustaleń, pod kątem ich wpływu na poprawność funkcjonowania systemu w badanym obszarze.

3.1.18 Kluczowy wymóg kontrolny nr 3:

Odpowiednie informacje dla beneficjentów

Kryterium 12 (3.1)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryterium 12 (3.1) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium, jednakże następujące usprawnienia są potrzebne:

Wszystkie Samorządy Województw Ustalenie nr 15:	Wzór umowy o dofinansowanie nie precyzuje obowiązków beneficjenta w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> • wydatków tylko częściowo odnoszących się do współfinansowanych operacji, • określonych rodzajów wydatków, które mogą być uznane za kwalifikowane jedynie do pewnych limitów, • podatku VAT, • sposobie amortyzowania zakupionych środków trwałych.
Rekomendacja:	Zaleca się wprowadzenie zmian we wzorze umowy w powyższym zakresie.
Kategoria oceny:	2 - System funkcjonuje. Potrzebne są jednak pewne usprawnienia.
Stanowisko Instytucji:	W odniesieniu do powyższego ustalenia należy stwierdzić, że umowa o dofinansowanie dotyczy przekazania środków finansowanych tylko na

	<p>współfinansowaną operację, więc nie wystąpi sytuacja, gdy wydatki beneficjenta tylko częściowo dotyczą współfinansowanej operacji. Jednocześnie zgodnie z obowiązującym brzmieniem rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy finansowej na realizację operacji w ramach działań wsparcie przygotowawcze i realizacja lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność, w tym koszty bieżące i aktywizacja, objętych priorytetem 4. zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej, zawartym w programie operacyjnym „Rybactwo i Morze” (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 1442), brak jest tam wskazanych rodzajów wydatków, które mogą być uznane za kwalifikowane jedynie do pewnych limitów.</p> <p>Co do kwestii podatku VAT należy stwierdzić, że § 10 ww. rozporządzenia wprost reguluje tą kwestię:</p> <p>1. Do kosztów kwalifikowalnych operacji w ramach działania realizacja lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność, o którym mowa w art. 62 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 508/2014, zalicza się koszty faktycznie poniesione przez beneficjenta od dnia przyznania pomocy z tytułu realizacji tej operacji lub jej części, w tym podatek od towarów i usług (VAT) na zasadach określonych w art. 69 ust. 3 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013.</p> <p>2. Do kosztów kwalifikowalnych operacji w ramach działania realizacja lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność, o którym mowa w art. 62 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 508/2014, zalicza się również koszty związane z realizacją tej operacji lub jej części faktycznie poniesione przez beneficjenta przed dniem przyznania pomocy, lecz nie wcześniej niż od dnia 1 stycznia 2015 r.</p> <p>Wobec powyższego zdaniem IZ nie ma potrzeby ponownego wskazania kwestii podatku VAT w umowie, ponieważ beneficjent składając wniosek o dofinansowanie oświadcza, że zna zapisy ww. rozporządzenia.</p> <p>Podobnie należy podejść do kwestii amortyzacji zakupionych środków trwałych. W § 11 ust. 7 ww. rozporządzenia określa się wprost, że: Do kosztów kwalifikowalnych operacji w ramach działania realizacja lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność, o którym mowa w art. 62 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 508/2014, nie zalicza się kosztów (...) amortyzacji środków trwałych.</p> <p>Wobec powyższego Instytucja Zarządzająca wskazuje na brak potrzeby ponawiania tych zapisów w umowie o dofinansowanie.</p> <p>W przypadku odmiennego zdania Instytucji Audytowej proszę o wskazanie podstawy prawnej oraz szczegółowego uzasadnienia potrzeby dokonywania takich zmian.</p>
<p>Stanowisko IA:</p>	<p>Rekomendacja podtrzymana. Rekomendacja powinna zostać wdrożona w terminie do końca I kwartału 2020 r. Stan wdrożenia rekomendacji będzie przedmiotem audytu follow-up.</p> <p>Umowa o dofinansowanie powinna jasno określać zakres praw i obowiązków Beneficjenta w zakresie realizowanego projektu.</p>

	Oświadczenie Beneficjenta o znajomości przepisów m.in. rozporządzeń, nie nakłada na niego obowiązków, które nie wynikają bezpośrednio z podpisanej umowy.
--	---

Wszystkie Samorządy Województw Ustalenie nr 16:	W wyniku analizy umów objętych badaniem w ramach testów wskazanych w załączniku nr 2, stwierdzono różnice pomiędzy treścią zawartych umów a wzorami umów dla poszczególnych działań, zamieszczonymi na stronie internetowej Instytucji Zarządzającej - https://mgm.gov.pl .
Rekomendacja:	Zaleca się stosowanie przez IP aktualnych na dzień podpisania umowy wzorów umów, przygotowanych i zamieszczonych na stronie internetowej IZ.
Kategoria oceny:	1 - System funkcjonuje prawidłowo. Nie są potrzebne żadne lub potrzebne są tylko niewielkie usprawnienia.
Stanowisko Instytucji:	Uprzejmie informuje, że zgodnie z rekomendacją audytorów, Instytucje Pośredniczące zostały poinformowane o konieczności weryfikacji wzorów umów o dofinansowanie oraz obowiązku stosowania aktualnych dokumentów udostępnionych przez IZ przed zawarciem stosownej umowy. W związku z powyższym Instytucja Zarządzająca wnosi o wycofanie ustalenia.
Stanowisko IA:	Odpowiedź przyjęta. Stan wdrożenia rekomendacji będzie przedmiotem audytu follow-up.

Wszystkie Samorządy Województw Ustalenie nr 17:	W wyniku analizy umów ustalono, iż IP nie dokonał zmian umów w związku z wejściem w życie Zasad konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach Programu Operacyjnego „Rybactwo i Morze”.
Rekomendacja:	Zaleca się dokonywanie zmian umów/wzorów umów lub podjęcie innych działań zapewniających realizację projektów w oparciu o aktualnie obowiązujące zasady/wytyczne.
Kategoria oceny:	1 - System funkcjonuje prawidłowo. Nie są potrzebne żadne lub potrzebne są tylko niewielkie usprawnienia.
Stanowisko Instytucji:	W pierwszej kolejności Instytucja Zarządzająca pragnie zaznaczyć, iż na stronie internetowej administrowanej przez ministra właściwego do spraw rybołówstwa zostały zamieszczone aktualne wzory umów o dofinansowanie zawierające stosowne zapisy zobowiązujące beneficjentów do stosowania Zasad konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach Programu Operacyjnego „Rybactwo i Morze”. Jednocześnie, realizując rekomendację audytorów, Instytucje Pośredniczące zostały pouczone o konieczności weryfikacji wzorów umów o dofinansowanie przed zawarciem stosownej umowy w celu

	<p>stosowania aktualnych dokumentów udostępnionych przez IZ. Ponadto uprzejmie informuje, że w chwili obecnej w Instytucji Zarządzającej trwają prace związane z weryfikacją opracowanej przez ARiMR książki procedur KP-611-477-ARiMR pn. Obsługa wniosku o płatność w zakresie działania „Realizacja lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność” w ramach Priorytetu 4 „Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej”, objętego Programem Operacyjnym „Rybactwo i Morze” z wyłączeniem projektów grantowych, uwzględniającej zatwierdzone w dniu 16.09.2019 r. Zasady konkurencyjnego wyboru wykonawców. W przypadku zatwierdzenia powyższego dokumentu, Instytucja Zarządzająca zobowiązuje się do przekazania Instytucji Audytowej informacji o dacie jego obowiązywania.</p> <p>W związku z powyższym Instytucja Zarządzająca wnosi o wycofanie ustalenia.</p>
Stanowisko IA:	Odpowiedź przyjęta. Stan wdrożenia rekomendacji będzie przedmiotem audytu follow-up.

Kryterium 13 (3.2)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryterium 13 (3.2) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Kryterium 14 (3.3)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryterium 14 (3.3) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium, jednakże następujące usprawnienia są potrzebne:

Samorząd Województwa Podlaskiego Ustalenie nr 18:	<p>Opracowano <i>Strategię Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność na lata 2016-2022 (LSR)</i>, obejmującą działania zapewniające dostęp Beneficjentom do potrzebnych informacji w zakresie PO RYBY 2014-2020.</p> <p>IP podjęła działania zapewniające Beneficjentom dostęp do niezbędnych informacji, jednakże nie byli oni informowani o ustaleniach/błędach, jakie są popełniane przez beneficjentów stosujących zamówienia publiczne/zasady konkurencyjności (IP w trakcie weryfikacji zamówień publicznych nie stwierdziła naruszeń skutkujących zastosowaniem korekt finansowych).</p> <p>IP nie prowadzi ogólnodostępnego rejestru/wykazu najczęstszych popełnianych przez Beneficjentów błędów w udzielaniu zamówień publicznych.</p> <p>Stwierdzono brak procedur w powyższym zakresie.</p>
Rekomendacja:	Zaleca się IP wprowadzenie mechanizmu dającego zapewnienie, iż w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w obszarze stosowania ustawy PZP/zasad konkurencyjności potencjalni wnioskodawcy/beneficjenci będą o nich informowani.
Kategoria	1 - System funkcjonuje prawidłowo. Nie są potrzebne żadne lub

oceny:	potrzebne są tylko niewielkie usprawnienia.
Stanowisko Instytucji:	Zgodnie ze stanowiskiem Samorządu Województwa Podlaskiego – Instytucja Pośrednicząca opracuje wewnętrzną procedurę, która zapewni, iż w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w obszarze stosowania ustawy PZP lub naruszenia dokumentu pn. „Zasady konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach Programu Operacyjnego „Rybactwo i Morze” potencjalni wnioskodawcy/ beneficjenci będą o nich informowani. IP umieści na swojej stronie internetowej www.poryby.wrotapodlasia.pl przykłady najczęściej występujących naruszeń stwierdzonych w trakcie weryfikacji zamówień publicznych i zasad konkurencyjności stosowanych przez beneficjentów Programu Operacyjnego „Rybactwo i Morze”. W związku z powyższym Instytucja Zarządzająca wnosi o wycofanie ustalenia.
Stanowisko IA:	Odpowiedź przyjęta. Rekomendacja powinna zostać wdrożona w terminie do końca I kwartału 2020 r. Stan wdrożenia rekomendacji będzie przedmiotem audytu follow-up.

Podsumowanie testów dla KWK 3

Test w ramach kryterium nr 12 został przeprowadzony na próbie 79 umów o dofinansowanie zawartych w roku obrachunkowym 2018/2019.

Wynik przeprowadzonego testu, populacja oraz zakres testu zostały przedstawione w załączniku 2 do niniejszego Sprawozdania

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 3 został oceniony w kategorii 2.

Zaprojektowane, wdrożone i stosowane przez Instytucję mechanizmy nie wskazują na konieczność dokonania oceny w kategorii niższej niż 2.

Jednocześnie w ramach dokonanej oceny wzięto pod uwagę skumulowany efekt, dokonanych w ramach KWK ustaleń, pod kątem ich wpływu na poprawność funkcjonowania systemu w badanym obszarze.

3.1.19 Kluczowy wymóg kontrolny nr 4:

Odpowiednie kontrole zarządze

Kryterium 15 (4.1)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryterium 15 (4.1) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium, jednakże następujące usprawnienia są potrzebne:

Samorząd Województwa Świętokrzyskiego Ustalenie nr 19:	IP nie przeprowadziła kontroli monitoringowej/na miejscu, dotyczących wizyt studyjnych i konferencji, które odbyły się w ramach operacji znak sprawy: SW13-6523.3-SW00002/18 pt. „ <i>Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej poprzez organizację wyjazdów studyjnych oraz udział w konferencji rybackiej</i> ”. Zrealizowana przez Beneficjenta operacja była operacją jednoetapową, w ramach której złożony został 1
---	---

	<p>ww. wniosek o płatność – wniosek końcowy. We wniosku o płatność znak sprawy: SW13-6523.3-SW00002/18 wykazane zostały wydatki kwalifikowalne w kwocie 127.404,26 zł poniesione w ramach niżej wymienionych wydarzeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ wizyta studyjna na Słowacji, która odbyła się w dniach 17-21.05.2018 r., ✓ wizyta studyjna w województwie śląskim, która odbyła się w dniach 19-20.06.2018 r., ✓ konferencja rybacka „Perspektywy chowu i hodowli ryb karpiowatych w Polsce”, która odbyła się w dniu 27.09.2018 r., ✓ 4 wizyty studyjne w LGR Bielska Kraina, które odbyły się w dniach: 31.08-01.09.2018 r., 08-09.09.2018 r., 22-23.09.2018 r. oraz 28-29.09.2018 r. <p>IP nie przeprowadziła kontroli monitoringowej/ na miejscu żadnego z ww. wydarzeń podczas realizacji operacji.</p> <p>Powyższe było niezgodne z zapisami pkt. 2.2.3.6 OFiP, które zobowiązują IP do przeprowadzania 100% kontroli na miejscu operacji dotyczących szkoleń, seminariów, konferencji, itp. podczas ich realizacji. W przypadku, gdy w ramach realizacji operacji przewidziano organizację cyklicznych wydarzeń, IP ma obowiązek przeprowadzenia kontroli w ramach co najmniej jednego wydarzenia z cyklu (np. gdy w ramach jednej operacji Beneficjent zamierza zorganizować kilka konferencji (cykl), szkoleń itp., to należy poddać kontroli co najmniej jedną organizowaną konferencję w ramach tej operacji).</p>
<p>Rekomendacja:</p>	<p>Zaleca się IP przeprowadzanie kontroli monitoringowych/ na miejscu podczas realizacji operacji zgodnie z obowiązującymi procedurami.</p>
<p>Kategoria oceny:</p>	<p>1 - System funkcjonuje prawidłowo. Nie są potrzebne żadne lub potrzebne są tylko niewielkie usprawnienia.</p>
<p>Stanowisko Instytucji:</p>	<p>Instytucja Zarządzająca zgadza się z ustaleniami audytorów oraz informuje, że w celu realizacji zaleceń audytorów, Instytucja Zarządzająca poinformuje Instytucje Pośredniczące o konieczności wywiązywania się z obowiązku przeprowadzania 100% kontroli na miejscu operacji dotyczących szkoleń, seminariów, konferencji podczas ich realizacji, który wynika z zapisów OFiP. Jednocześnie Instytucja Zarządzająca rozważy możliwość wprowadzenia dodatkowego monitoringu instytucji pośredniczącej w zakresie przeprowadzania przez nią kontroli monitoringowych.</p>
<p>Stanowisko IA:</p>	<p>Odpowiedź przyjęta. Rekomendacja powinna zostać wdrożona w terminie do końca I kwartału 2020 r. Stan wdrożenia rekomendacji będzie przedmiotem audytu follow-up.</p>

Kryterium 16 (4.2)

W zakresie objętym audytem dotyczącym *kryterium 16 (4.2)* na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium, jednakże następujące usprawnienia są potrzebne:

<p>Samorząd Województwa Lubuskiego Ustalenie nr 20:</p>	<p>IP nie przeprowadziła kontroli na miejscu na zakończenie realizacji operacji, ujętej w zaktualizowanym Planie Kontroli IP Samorządu Województwa Lubuskiego PORiM 2014-2020, sporządzonym za okres 01.07.2018 r. do 30.06.2019 r. – w odniesieniu do operacji realizowanej przez Powiat Strzelecko – Drezdenecki (znak SW04-6523.2-SW0410025/17).</p> <p>Zgodnie z zapisami pkt. 2.2.3.6 OFiP z 02.06.2017 r. kontrola monitoringowa (kontrola na miejscu, podczas realizacji operacji) – IP są zobowiązane do przeprowadzania 100% kontroli na miejscu operacji dotyczących szkoleń, seminariów, konferencji, itp. podczas ich realizacji. W przypadku, gdy w ramach realizacji operacji przewidziano organizację cyklicznych wydarzeń, IP ma obowiązek przeprowadzenia kontroli w ramach co najmniej jednego wydarzenia z cyklu (...).</p> <p>Od początku realizacji programu IP zrealizowała 1 kontrolę monitoringową.</p>
<p>Rekomendacja:</p>	<p>Zaleca się podjęcie działań zmierzających do zapewnienia terminowego realizowania przez IP wszystkich kontroli ujętych w RPK, ze szczególnym uwzględnieniem (nieprzeprowadzonej) kontroli w Powiecie Strzelecko – Drezdeneckim (na odpowiednim etapie realizacji operacji) oraz podjęcie działań mających na celu zapewnienie realizowania przez IP wymaganych wizyt monitoringowych, zgodnie z procedurami.</p>
<p>Kategoria oceny:</p>	<p>1 - System funkcjonuje prawidłowo. Nie są potrzebne żadne lub potrzebne są tylko niewielkie usprawnienia.</p>
<p>Stanowisko Instytucji:</p>	<p>Instytucja Zarządzająca zgadza się z ustaleniami audytorów oraz jednocześnie informuje, że w celu realizacji zaleceń audytorów, Instytucja Zarządzająca poinformuje Instytucję Pośredniczącą o konieczności przeprowadzenia kontroli na miejscu operacji SW04-6523.2-SW0410025/17 z terminem wykonania do końca 2019 roku.</p> <p>W związku z drugim ustaleniem Instytucja Zarządzająca wskazała na konieczność postępowania zgodnie z OFiP a także w przypadku nieuwzględnienia wszystkich kontroli monitoringowych, w obecnie obowiązującym Rocznym Planie Kontroli na okres obrachunkowy od 01.07.2019-30.06.2020, wniosła o bezzwłoczne przekazanie IZ stosowanej aktualizacji w tym zakresie (pismo z dnia 19.11.2019 r., DR.K.740.20.4.2019.MG).</p> <p>Jednocześnie Instytucja Zarządzająca rozważy możliwość wprowadzenia dodatkowego monitoringu Instytucji Pośredniczącej w zakresie przeprowadzania przez nią kontroli monitoringowych.</p>

Stanowisko IA:	Odpowiedź przyjęta. Rekomendacja powinna zostać wdrożona w terminie do końca I kwartału 2020 r. Stan wdrożenia rekomendacji będzie przedmiotem audytu follow-up.
----------------	--

Kryterium 17 (4.3)

W zakresie objętym audytem dotyczącym *kryterium 17 (4.3)* na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Kryteria 18 (4.4) – 19 (4.5)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryteriów 18 (4.4) – 19 (4.5) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tych kryteriach.

Podsumowanie testów dla KWK 4

Test w ramach kryterium nr 15 i test nr 1 w ramach kryterium 18 został przeprowadzony na próbie 80 kontroli projektów realizowanych i zakończonych w roku obrachunkowym 2018/2019.

Test nr 1 w ramach kryterium nr 17 został przeprowadzony na próbie 81 wniosków o płatność certyfikowanych do Komisji Europejskiej w roku obrachunkowym 2018/2019.

Test nr 2 w ramach kryterium nr 17 został przeprowadzony na próbie 79 wniosków o płatność końcową certyfikowanych do Komisji Europejskiej w roku obrachunkowym 2018/2019.

Test nr 2 w ramach kryterium nr 18 został przeprowadzony na próbie 47 nieprawidłowości wykrytych w roku obrachunkowym 2018/2019.

Wyniki przeprowadzonych testów, populacja oraz zakres testów zostały przedstawione w załączniku 2 do niniejszego Sprawozdania.

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 4 został oceniony w kategorii 2.

Zaprojektowane, wdrożone i stosowane przez Instytucję mechanizmy nie wskazują na konieczność dokonania oceny w kategorii niższej niż 2.

Jednocześnie w ramach dokonanej oceny wzięto pod uwagę skumulowany efekt, dokonanych w ramach KWK ustaleń, pod kątem ich wpływu na poprawność funkcjonowania systemu w badanym obszarze.

3.1.20 Kluczowy wymóg kontrolny nr 5:

Skuteczny system gwarantujący przechowywanie wszystkich dokumentów dotyczących wydatków i audytów w celu zapewnienia właściwej ścieżki audytu

Kryteria 20 (5.1) – 22 (5.3).

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryteriów 20 (5.1) – 22 (5.3) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tych kryteriach.

Podsumowanie testów dla KWK 5

W wyniku przeprowadzonych czynności ustalono, że w badanym zakresie nie wystąpiły istotne zmiany w systemie zarządzania i kontroli w odniesieniu do roku obrachunkowego 2018/2019.

W związku z powyższym odstępiono od przeprowadzania testów.

Wyniki przeprowadzonych testów, populacja oraz zakres testów zostały przedstawione w załączniku 2 do niniejszego Sprawozdania.

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 5 został oceniony w kategorii 1.

3.1.21 Kluczowy wymóg kontrolny nr 7:

Efektywne wdrożenie proporcjonalnych środków zwalczania nadużyć finansowych Art. 72(h), Art. 122 (2), Art. 125 (4)(c) R 1303/2013.

Kryterium 26 (7.1)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryterium 26 (7.1) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium, jednakże następujące usprawnienia są potrzebne:

<p>Samorząd Województwa Podlaskiego</p> <p>Ustalenie nr 21:</p>	<p>IP przeprowadziła samoocenę ryzyka wystąpienia nadużyć finansowych po raz pierwszy w trakcie realizacji PO RYBY 2014-2020 oraz przekazała jej wyniki do IZ PO RYBY.</p> <p>Uregulowania dotyczące przeprowadzania analizy ryzyka nadużyć finansowych zawarte w dokumencie, pn. Postępowanie pracowników Referatu ds. Wspierania Zrównoważonego Rozwoju Sektora Rybackiego PO RYBY (...) nie wypełniają wszystkich obowiązków/wytucznych wskazanych w Procedurze zwalczania nadużyć finansowych w ramach Programu Operacyjnego „Rybactwo i Morze” na lata 2014-2020, w szczególności dotyczących powoływania oraz prac Zespołu ds. samooceny. Zgodnie z zapisami dokumentu pn. Postępowanie pracowników Referatu ds. Wspierania Zrównoważonego Rozwoju Sektora Rybackiego PO RYBY (...), Zespół stanowić będą <i>Dyrektor Departamentu Rolnictwa i Obszarów Rybackich (DRiOR)UMWP oraz Kierownik Referatu ds. Wspierania Zrównoważonego Rozwoju Sektora Rybackiego PO RYBY.</i></p> <p>Mając na względzie, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dyrektor DRiOR UMWP pełni co do zasady nadzór nad prawidłową realizacją priorytetu 4 PO RYBY (nie uczestniczy bezpośrednio we wdrażaniu), • Kierownik Referatu pełni nadzór oraz uczestniczy we wdrażaniu priorytetu 4 PO RYBY (nie koniecznie we wszystkich etapach), <p>skład zespołu jest niewystarczający. Powyższe rozwiązanie powoduje, że w zespole znajdują się osoby niemające doświadczenia/nieuczestniczące we wszystkich, kluczowych etapach wdrażania a tym samym nie zostaną zidentyfikowane ryzyka, które mogą pojawić się na poszczególnych etapach wdrażania.</p> <p>Ponadto nie opracowano Regulaminu prac Zespołu.</p>
<p>Rekomendacja:</p>	<p>Należy zapewnić zgodność zapisów istniejących uregulowań wewnętrznych w zakresie składu Zespołu ds. samooceny, z Procedurą zwalczania nadużyć finansowych w ramach PO RiM 2014 - 2020 oraz opracować Regulamin prac Zespołu.</p>
<p>Kategoria oceny:</p>	<p>1 - System funkcjonuje prawidłowo. Nie są potrzebne żadne lub potrzebne są tylko niewielkie usprawnienia.</p>
<p>Stanowisko</p>	<p>Zgodnie ze stanowiskiem Samorządu Województwa Podlaskiego –</p>

Instytucji:	Instytucja Pośrednicząca dokona aktualizacji procedury wewnętrznej pn. Postępowanie Pracowników Referatu ds. Wspierania Zrównoważonego Rozwoju Sektora Rybackiego PO RYBY odpowiedzialnych za wdrożenie Priorytetu 4 PO RYBY 2014-2020 w przypadku wykrycia lub podejrzenia wystąpienia nadużyć finansowych w zakresie składu Zespołu ds. samooceny jak i opracuje Regulamin prac Zespołu.
Stanowisko IA:	Odpowiedź przyjęta. Rekomendacja powinna zostać wdrożona w terminie do końca I kwartału 2020 r. Stan wdrożenia rekomendacji będzie przedmiotem audytu follow-up.

Samorząd Województwa Lubuskiego Ustalenie nr 22:	Nie dokonano oceny ryzyka wystąpienia nadużyć finansowych na zasadach określonych w <i>Procedurze zwalczania nadużyć finansowych</i> (...), a analiza ryzyka sporządzona zgodnie z obowiązującym w IP Regulaminem Kontroli Zarządczej, nie zawiera zagadnień związanych z samooczną analizą ryzyka nadużyć finansowych, zgodnie z zakresem określonym w załączniku nr 1 do ww. Procedury zwalczania nadużyć finansowych (...), tym samym nie w pełni wpisuje się w przyjęte tam założenia.
Rekomendacja:	Zaleca się podjęcie działań zmierzających do sporządzenia oceny ryzyka wystąpienia nadużyć finansowych zgodnie z zapisami <i>Procedury zwalczania nadużyć finansowych w ramach Programu Operacyjnego „Rybactwo i Morze” 2014 – 2020</i> .
Kategoria oceny:	1 - System funkcjonuje prawidłowo. Nie są potrzebne żadne lub potrzebne są tylko niewielkie usprawnienia.
Stanowisko Instytucji:	Zgodnie ze stanowiskiem Samorządu Województwa Lubuskiego, Instytucja Zarządzająca uprzejmie informuje, że przedmiotowa analiza ryzyka zostanie przeprowadzona w styczniu 2020 roku przez Instytucję Pośredniczącą przy użyciu narzędzia z uwzględnieniem metodologii opisanej w procedurze.
Stanowisko IA:	Odpowiedź przyjęta. Rekomendacja powinna zostać wdrożona w terminie do końca I kwartału 2020 r. Stan wdrożenia rekomendacji będzie przedmiotem audytu follow-up.

Kryterium 27 (7.2)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryterium 27 (7.2) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Kryterium 28 (7.3)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryterium 28 (7.3) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium, jednakże następujące usprawnienia są potrzebne:

Samorząd Województwa Świętokrzyskiego Ustalenie nr 23:	W procedurach brak jest szczegółowych uregulowań na temat zapewnienia pracownikom zaangażowanym we wdrażanie PO RiM dostępu do dokumentów publikowanych przez odpowiednie odpowiedzialne za wykrywanie nadużyć finansowych (np. CBA,
---	--

	OLAF, UOKIK, UCS, itp.).
Rekomendacja:	Rekomenduje się zapewnienie pracownikom zaangażowanym we wdrażanie PO RiM dostępu do informacji/zaleceń wydawanych przez jednostki zajmujące się audytem/kontrola środków pochodzących z PO RIM.
Kategoria oceny:	1 - System funkcjonuje prawidłowo. Nie są potrzebne żadne lub tylko niewielkie usprawnienia.
Stanowisko Instytucji:	Zgodnie z informacją z Samorządu Województwa Świętokrzyskiego, rekomendacja audytorów została wdrożona w Instytucji Pośredniczącej poprzez zaktualizowanie „Zasad regulujących nadzór nad stanowiskami wrażliwymi w Biurze PROW Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego w Kielcach”, wprowadzonych zarządzeniem nr 37/2019 Dyrektora Świętokrzyskiego Biura Rozwoju Regionalnego w Kielcach z dnia 22.11.2019 r. W związku z powyższym Instytucja Zarządzająca wnosi o wycofanie ustalenia.
Stanowisko IA:	Odpowiedź przyjęta. Stan wdrożenia rekomendacji będzie przedmiotem audytu follow-up.

Samorząd Województwa Łódzkiego Ustalenie nr 24:	Wdrożone w Instytucji procedury zapewniają wymianę informacji pomiędzy podmiotami wdrażającymi Program Operacyjny, oraz z organami ścigania. Wprowadzono środki zapobiegawcze dostosowane w większości do konkretnych sytuacji, nie określono jednak formalnych zasad regulujących kwestie związane z zapewnieniem pracownikom wydziału PO Ryby dostępu do dokumentów / opracowań publikowanych przez odpowiednie organy powołane do wykrywania za wykrywanie nadużyć finansowych (np. CBA, OLAF, UOKIK, UCS, itp.). Dla pracowników Wydziału PO Ryby nie przeprowadzono / nie przewidziano (lata 2018-2019) szkoleń w zakresie zapobiegania i wykrywania nieprawidłowości a także w zakresie procesów, których realizacja obarczona jest szczególnym ryzykiem nadużyć finansowych w ramach PO RiM 2014-2020.
Rekomendacja:	Zaleca się w ramach działań podnoszących świadomość oraz wiedzę pracowników w zakresie ryzyka nadużyć finansowych: 1. uwzględnienie w prowadzonej polityce szkoleniowej tematyki związanej z zapobieganiem i wykrywaniem nieprawidłowości, szczególnie w zakresie procesów, których realizacja obarczona jest szczególnym ryzykiem nadużyć finansowych, 2. opracowanie formalnych zasad regulujących kwestie związane z zapewnieniem pracownikom wydziału PO Ryby dostępu do

	dokumentów / opracowań publikowanych przez odpowiednie organy powołane do wykrywania korupcji.
Kategoria oceny:	1 - System funkcjonuje prawidłowo. Nie są potrzebne żadne lub potrzebne są tylko niewielkie usprawnienia.
Stanowisko Instytucji:	Instytucja Zarządzająca uprzejmie informuję, że Samorząd Województwa Łódzkiego przyjął rekomendacje audytorów za zasadne i zobowiązał się do wprowadzenia w swoim harmonogramie szkoleń tematyki związanej z zapobieganiem i wykrywaniem nieprawidłowości a także w zakresie rozpatrzenia zasad dostępu dla pracowników Wydziału PO RYBY do dokumentów/ opracowań publikowanych przez odpowiednie organy powołane do wykrywania korupcji.
Instytucja IA:	Odpowiedź przyjęta. Rekomendacja powinna zostać wdrożona w terminie do końca I kwartału 2020 r. Stan wdrożenia rekomendacji będzie przedmiotem audytu follow-up.

Kryterium 29 (7.4)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryterium 29 (7.4) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium, jednakże następujące usprawnienie jest potrzebne:

Samorząd Województwa Pomorskiego, Lubelskiego, Zachodnio pomorskiego, Dolnośląskiego, Łódzkiego, Podlaskiego Ustalenie nr 25	W procedurach IP nie został określony sposób systematycznej rejestracji / ewidencjonowania sygnałów ostrzegawczych. Pracownicy IP podczas prowadzonych weryfikacji nie dysponują rejestrem zawierającym sygnały ostrzegawcze.
Rekomendacja:	Zaleca się opracowanie procedur, w której określony zostanie sposób systematycznej rejestracji sygnałów ostrzegawczych, udostępnienia wiedzy na temat sygnałów ostrzegawczych właściwym pracownikom oraz udokumentowania wykorzystania rejestru sygnałów ostrzegawczych.
Kategoria oceny:	1 - System funkcjonuje prawidłowo. Nie są potrzebne żadne lub potrzebne są tylko niewielkie usprawnienia.
Stanowisko Instytucji:	Na wstępie należy zauważyć, że w Procedurze zwalczania nadużyć finansowych w ramach Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014-2020 opracowanej przez Instytucję Zarządzającą zostały opisane tzw. Sygnały ostrzegawcze nadużyć finansowych, aczkolwiek nie określono sposobu ich ewidencjonowania i rozpowszechniania ze względu na występujące różnice w strukturach organizacyjnych Instytucji Pośredniczących zaangażowanych we wdrażanie PO RYBY 2014-2020,

	<p>który umożliwiłyby dostosowanie wytycznych opracowanych przez IZ do rozwiązań przyjętych w danej instytucji. Jednocześnie Instytucja Zarządzająca, pragnie zauważyć, iż opracowana Procedura dot. nadużyć finansowych jest dokumentem skierowanym do wszystkich instytucji zaangażowanych we wdrażanie PO RYBY oraz realizację projektów, chyba że instytucje te przyjęły odpowiednie procedury we własnym zakresie. W takim przypadku niniejszy dokument może być stosowany wspomagająco.</p> <p>Ze względu na różnorodną specyfikę funkcjonowania poszczególnych instytucji pośredniczących oraz zastosowanych przez nie rozwiązań organizacyjnych i technicznych stworzenie dodatkowej (nowej) procedury dot. rejestracji lub ewidencjonowania sygnałów ostrzegawczych, nie jest zasadne. W związku z czym Instytucja Zarządzająca nie widzi możliwości wdrożenia rekomendacji w tym zakresie.</p> <p>Niemniej jednak, na podstawie stanowisk uzyskanych od instytucji, których ustalenie dotyczy, poniżej przedstawiam informacje o sposobie realizacji przez poszczególne samorzady województw powyższej rekomendacji audytorów.</p> <p>W zakresie Samorządu Województwa Łódzkiego – zgodnie z Uchwałą nr 297/19 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 6 marca 2018 w sprawie przyjęcia Procedury zwalczania nadużyć finansowych w ramach Programu operacyjnego „Rybactwo i Morze” 2014-2020 wersja 2.0 oraz Zasad ochrony pracowników zgłaszających podejrzenie wystąpienia nieprawidłowości lub nadużycia finansowego w ramach Programu Operacyjnego „Rybactwo i Morze” na lata 2014-2020</p> <p>Samorząd Województwa Łódzkiego prowadzi Bazę danych o nadużyciach finansowych lub ich podejrzeniu zgodnie ze wzorem tabeli stanowiącej załącznik nr 3 do ww. procedury. Zgodnie ze sformułowanym zaleceniem Wydział PO RYBY będzie prowadził rejestr sygnałów ostrzegawczych.</p> <p>Samorząd Województwa Dolnośląskiego zobowiązał się do określenia w swoich regulacjach wewnętrznych sposobu rejestracji i ewidencjonowania sygnałów ostrzegawczych tj. sporządzenia rejestru sygnałów ostrzegawczych, z którego podczas prowadzonej weryfikacji będą mogli korzystać pracownicy na etapie wdrażania, płatność oraz kontroli.</p> <p>Samorząd Województwa Pomorskiego prowadzi „Bazę danych o nadużyciach finansowych lub ich podejrzeniach”, sporządzoną zgodnie ze wzorem tabeli stanowiącej załącznik nr 3 do Procedury zwalczania nadużyć finansowych w ramach Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014-2020. Jednocześnie mając na uwadze sformułowane zalecenie, w Samorządzie Województwa Pomorskiego prowadzony będzie „Rejestr sygnałów ostrzegawczych.</p> <p>Samorząd Województwa Lubelskiego – rejestr sygnałów ostrzegawczych zostanie wprowadzony w najbliższym czasie.</p> <p>Samorząd Województwa Podlaskiego – Obecnie IP w ramach Programu</p>
--	--

	<p>Operacyjnego „Rybactwo i Morze” 2014-2020 nie odnotowała sygnałów ostrzegawczych w zakresie nadużyć dot. PO RYBY 2014-2020 lub innych programów unijnych. Nie mniej IP zaktualizuje procedurę wewnętrzną pn. Postępowanie Pracowników Referatu ds. Wspierania Zrównoważonego Rozwoju Sektora Rybackiego PO RYBY odpowiedzialnych za wdrożenie Priorytetu 4 PO RYBY 2014-2020 w przypadku wykrycia lub podejrzenia wystąpienia nadużyć finansowych, w zakresie rejestracji sygnałów ostrzegawczych.</p> <p>Z uwagi na przedstawione powyżej stanowisko Instytucji Zarządzającej, które wskazuje na niezasadne tworzenie nowych procedur, IZ podejmie stosowne czynności w celu wprowadzenia przez Samorząd Województwa Zachodniopomorskiego odpowiedniej regulacji w swoich procedurach wewnętrznych, w zakresie rejestracji sygnałów ostrzegawczych.</p> <p>W związku z powyższym Instytucja Zarządzająca wnosi o wycofanie ustalenia.</p>
Stanowisko IA:	Odpowiedź przyjęta. Rekomendacja powinna zostać wdrożona w terminie do końca I kwartału 2020 r. Stan wdrożenia rekomendacji będzie przedmiotem audytu follow-up.

Samorząd Województwa Świętokrzyskiego Ustalenie nr 26:	<p>Pracownicy zaangażowani we wdrażanie Programu mają dostęp do Rejestru Skarg i Nadużyć PO RYBY, prowadzonego w formie elektronicznej za pośrednictwem serwera i dysku sieciowego IP, na którym przechowywane są wszystkie rejestry, do których prowadzenia zobowiązana jest IP.</p> <p>Jednakże, w procedurach brak jest zobowiązania pracowników wykonujących kontrole dokumentów (w tym dot. zamówień publicznych), kontrole na miejscu, wizyty monitoringowe, do zapoznania się z danymi zawartymi w Rejestrze Skarg i Nadużyć PO RYBY i odpowiedniego ich wykorzystywania podczas prowadzonych weryfikacji.</p>
Rekomendacja:	Rekomenduje się zobowiązanie pracowników wykonujących kontrole dokumentów (w tym dot. zamówień publicznych), kontrole na miejscu, wizyty monitoringowe do zapoznania się z danymi zawartymi w Rejestrze Skarg i Nadużyć PO RYBY i odpowiedniego ich wykorzystywania podczas prowadzonych weryfikacji.
Kategoria oceny:	1 - System funkcjonuje prawidłowo. Nie są potrzebne żadne lub tylko niewielkie usprawnienia.
Stanowisko Instytucji:	Zgodnie z informacją z Samorządu Województwa Świętokrzyskiego, rekomendacja audytorów została wdrożona w instytucji Pośredniczącej poprzez przeszkolenie pracowników odpowiedzialnych za weryfikację wniosków o dofinansowanie, wniosków o płatność, dokumentacji z konkurencyjnego trybu wykonawców oraz zamówień publicznych, a także przeprowadzających kontrole i wizyty monitoringowe w zakresie wykorzystania podczas prowadzonej weryfikacji danych

	zawartych w Rejestrze Skarg i Nadużyć PO RYBY. W związku z powyższym Instytucja Zarządzająca wnosi o wykreślenie ustalenia.
Stanowisko IA:	Odpowiedź przyjęta. Rekomendacja powinna zostać wdrożona w terminie do końca I kwartału 2020 r. Stan wdrożenia rekomendacji będzie przedmiotem audytu follow-up.

Kryterium 30 (7.5)

W zakresie objętym audytem dotyczącym *kryterium 30 (7.5)* na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Kryterium 31 (7.6)

W zakresie objętym audytem dotyczącym *kryterium 31 (7.6)* na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Kryterium 32 (7.7)

W zakresie objętym audytem dotyczącym *kryterium 32 (7.7)* na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium, jednakże następujące usprawnienie jest potrzebne:

Samorząd Województwa Podlaskiego Ustalenie nr 27:	Opracowany przez IP dokument wewnętrzny, przewiduje weryfikację/przeгляд follow-up wszelkich podejrzanych przypadków nadużyć finansowych w ramach Priorytetu 4 Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014-2020, nie określono w nim jednak zasad ich przeprowadzania, w tym nie wskazano czy analiza będzie dotyczyła procesów, procedur/mechanizmów kontroli. Nie wskazano czy weryfikacja/przeгляд będzie dotyczyła potencjalnych i rzeczywistych przypadków nadużyć finansowych.
Rekomendacja:	Należy opracować jednoznaczne zasady przeprowadzania weryfikacji/przeਗłądu potencjalnych i rzeczywistych przypadków nadużyć finansowych.
Kategoria oceny:	1 - System funkcjonuje prawidłowo. Nie są potrzebne żadne lub potrzebne są tylko niewielkie usprawnienia.
Stanowisko Instytucji:	Zgodnie ze stanowiskiem Samorządu Województwa Podlaskiego – Instytucja Pośrednicząca dokona aktualizacji procedury wewnętrznej pn. Postępowanie Pracowników Referatu ds. Wspierania Zrównoważonego Rozwoju Sektora Rybackiego PO RYBY odpowiedzialnych za wdrożenie Priorytetu 4 PO RYBY 2014-2020 w przypadku wykrycia lub podejrzenia wystąpienia nadużyć finansowych w zakresie wprowadzenia jednoznacznych zasad przeprowadzenia weryfikacji/przeਗłądu potencjalnych i rzeczywistych przypadków nadużyć finansowych. W związku z powyższym Instytucja Zarządzająca wnosi o wykreślenie ustalenia.

Stanowisko IA:	Odpowiedź przyjęta. Rekomendacja powinna zostać wdrożona w terminie do końca I kwartału 2020 r. Stan wdrożenia rekomendacji będzie przedmiotem audytu follow-up.
----------------	--

W ramach KWK 7 nie wykonywano testów.

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 7 został oceniony w kategorii 1.

3.1.22 INSTYTUCJA CERTYFIKUJĄCA

3.1.23 Kluczowy wymóg kontrolny nr 9

Odpowiedni rozdział funkcji oraz należyte systemy zgłaszania i monitorowania, w przypadkach gdy odpowiedzialna instytucja powierza wykonywanie zadań innemu podmiotowi

Kryterium 37 (9.1)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- istnienia porozumień/decyzji delegujących zadania do Instytucji Pośredniczącej (*wyznaczonej do realizacji zadań IC*), przekazujących wszystkie niezbędne uprawnienia do jednostki i czy te porozumienia/decyzje są aktualne w zakresie delegowanych zadań
- faktycznej realizacji delegowanych zadań;
- jasnego określenia zadań i obowiązków na piśmie;
- uwzględnienia zadań w instrukcjach wykonawczych oraz procedurach wewnętrznych audytowanej instytucji;
- stosowania procedur w audytowanej instytucji;
- czasu delegowania zadań;
- zdefiniowanego podziału funkcji oraz schematu organizacyjnego;
- rozdzielności funkcji w przypadku gdy audytowana jednostka jest beneficjentem w ramach programu operacyjnego.

W zakresie objętym audytem dotyczącym *Kryterium 37 (9.1)* - na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Kryterium 38 (9.2)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- zapewnienia niezbędnego personelu;
- posiadania przez personel wymaganej wiedzy fachowej oraz doświadczenia niezbędnego w zakresie realizowanych zadań przez daną instytucję, które są dostępne na różnych poziomach i dla różnych funkcji w ramach Instytucji Certyfikującej, uwzględniając liczbę, wielkość i złożoność przedmiotowych programów, w tym możliwe stosowne procedury dotyczące outsourcingu;
- wskazania w opisach stanowisk pracy celów i zakresu pracy, zadań i obowiązków każdego pracownika oraz struktury podległości;
- istnienia procedur zapewniających bezwzględne szkolenie nowych pracowników (jeśli jest taka potrzeba) w zakresie realizowanych przez nich obowiązków oraz regularnych szkoleń każdego pracownika w zakresie swoich obowiązków w momencie zaistnienia m.in. zmian w prawie, wytycznych, innych dokumentach programowych;
- zachowania zasady konkurencyjności przy wyborze podmiotu realizującego, w przypadku outsourcingu zadań;
- mechanizmów/procedur służących weryfikacji prawidłowości realizacji zleconych na zewnątrz funkcji pod kątem ich jakości oraz zgodności z założonymi celami.

W zakresie objętym audytem dotyczącym *Kryterium 38 (9.2)* - na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Kryterium 39 (9.3)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- spełnienia wymogu rozdziału funkcji IC i IZ (art. 123 (3) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.;

W zakresie objętym audytem dotyczącym *Kryterium 39 (9.3)* - na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Kryterium 40 (9.4)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- istnienia procedur i podręczników, które obejmują wszystkie kluczowe działania w ramach Instytucji Certyfikującej określone w przepisach wspólnotowych (art. 126_RPEiR_1303/2013 oraz art. 33 rozporządzenia PEiR 223/2014);
- odpowiedniej aktualizacji w zapisach procedur i podręczników w przypadku wprowadzenia zmian, które mają wpływ na zadania realizowane w danej instytucji.

W zakresie objętym audytem dotyczącym *Kryterium 40 (9.4)* - na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Kryterium 41 (9.5)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- posiadania procedur dla skutecznego monitorowania i nadzorowania zadań przekazanych instytucjom niższego szczebla („instytucjom pośredniczącym w certyfikacji”);
- sposobu (podejmowanych działań) w jaki Instytucja monitoruje wykonywanie delegowanych do Instytucji niższego szczebla zadań oraz wdrożenie wydanych przez siebie zaleceń;
- istnienia odpowiednich procedur sprawozdawczości i monitorowania pomiędzy IC, pozwalających na przegląd metodologii, regularny przegląd raportowanych wyników, weryfikację, czy wybrana próba jest wystarczająca oraz umożliwiających ponowną weryfikację pracy na wybranej próbie

W zakresie objętym audytem dotyczącym *Kryterium 41 (9.5)* - na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Kryterium 42 (9.6)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- posiadania strategii zarządzania ryzykiem;
- uwzględnienia w powyższej strategii, zgodnie z zasadą proporcjonalności, charakteru realizowanych przez daną instytucję zadań w ramach programu operacyjnego, zakresu/złożoności realizowanych zadań oraz ryzyk związanych z realizowanymi zadaniami (ocena jakościowa strategii zarządzania ryzykiem);
- dokonywania każdorazowo aktualizacji i oceny adekwatności przyjętej strategii zarządzania ryzykiem, szczególnie w przypadku poważnych zmian w systemie zarządzania i kontroli.

W zakresie objętym audytem dotyczącym *Kryterium 42 (9.6)* - na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

W ramach KWK9 kryterium 41 w zakresie sprawdzenia czy kontrole monitorujące/systemowe IC realizowane są zgodnie z procedurami a wyniki tych kontroli są odpowiednio uwzględniane, nie przeprowadzono testów. Instytucja Certyfikująca nie delegowała zadań IC Instytucjom Pośredniczącym.

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 9 został oceniony w kategorii 1

3.1.24 Kluczowy wymóg kontrolny nr 10

Odpowiednie procedury sporządzania i składania wniosków o płatność

Kryterium 43 (10.1)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- zapewnienia przez procedury i wytyczne otrzymywania przez Instytucję Certyfikującą i przegląd przez nią raportów z wdrażania oraz raportów z kontroli Instytucji Zarządzającej i/lub jej Instytucji Pośredniczącej oraz dokumentowanie przeglądu;
- zapewnienia przez procedury i wytyczne otrzymywania przez Instytucję Certyfikującą i przegląd przez nią wyników audytów prowadzonych przez Instytucję Audytową oraz dokumentowanie przeglądu;
- zapewnienia przez procedury i wytyczne uwzględniania w procesie poświadczania wydatków wyników kontroli i audytów IZ/IP/IA w tym dokonywania stosownych korekt wydatków objętych naruszeniem.

W zakresie objętym audytem dotyczącym *Kryterium 43 (10.1)* - na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Kryterium 44 (10.2)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- zapewnienia przez procedury szczegółowych kontroli w procesie poświadczania wydatków;
- zapewnienia przez procedury jasnego podziału obowiązków oraz przepływów pracy dla całego procesu poświadczania, w tym odpowiedniej walidacji z poszanowaniem „zasady dwóch par oczu”;
- zapewnienia przez procedury nadzoru instytucji certyfikującej nad wkładem jej instytucji pośredniczących w ten proces poświadczania.

W zakresie objętym audytem dotyczącym *Kryterium 44 (10.2)* - na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium, jednakże następujące usprawnienie jest potrzebne:

Ustalenie nr 28:	W trakcie audytu, kontrolerzy ETO zakwestionowali zastosowany przez Instytucję Certyfikującą, kurs wymiany PLN/EUR do przeliczania wydatków poświadczonych we wniosku o płatność okresową do KE nr 02/RBY/5/IZ z 23 listopada 2018 r. IC zastosowała kurs księgowy KE obowiązujący w październiku
------------------	--

	2018 r. (4,2779 PLN/EUR), natomiast w ocenie ETO należało zastosować kurs obowiązujący w listopadzie 2018 r (4,3307 PLN/EUR). Powyższe ustalenie zostało podtrzymane przez Komisję Europejską.
Rekomendacja:	IC powinna podjąć działania zgodnie z ostatecznym stanowiskiem przedstawionym przez KE w powyższej kwestii.
Kategoria oceny:	1 - System funkcjonuje prawidłowo. Nie są potrzebne żadne lub potrzebne są tylko niewielkie usprawnienia.
Stanowisko Instytucji:	Instytucja Certyfikująca przekazała do KE stosowne wyjaśnienia w kwestii ww. ustalenia. Do chwili obecnej Komisja Europejska nie ustosunkowała się do przedłożonych przez Instytucję Certyfikującą wyjaśnień.
Stanowisko IA:	Rekomendacja podtrzymana. Rekomendacja powinna zostać wdrożona w terminie 30 dni po otrzymaniu stanowiska Komisji Europejskiej.

W zakresie KWK 10 przeprowadzono następujące testy:

Test w ramach kryterium 43 w zakresie potwierdzenia, że IC otrzymała raporty z wdrażania oraz raporty z kontroli. W wyniku przeprowadzonego testu ustalono, że IC otrzymuje miesięczne zestawienia kontroli przeprowadzonych przez IZ, IP oraz instytucje zewnętrzne. Na podstawie przekazanych informacji uzupełniana jest baza kontroli. IC otrzymuje raporty z kontroli systemowych IZ, raporty z kontroli doraźnych przeprowadzonych z inicjatywy IP w związku z podejrzeniem nieprawidłowości, raporty z kontroli doraźnych zleconych IPOś. IC w przypadku każdego raportu weryfikuje czy dane znajdują się już w bazie kontroli, czy są zgodne z raportem i bazą kontroli. W systemie EZD pracownik umieszcza notatkę z informacją o weryfikacji.

Test w ramach kryterium 43 w zakresie potwierdzenia, że IC otrzymuje wyniki audytu systemu oraz audytu operacji, dokonuje ich przeglądu i dokumentuje ten przegląd. W wyniku przeprowadzonego testu ustalono, że w roku obrachunkowym 2018/19 IC otrzymywała podsumowania dotyczące audytów przeprowadzonych przez IA. W ich wyniku nie dokonano ustaleń. Do podsumowań dotyczących audytów przeprowadzonych przez IA nie są sporządzane listy sprawdzające. Do koszulki dołączana jest notatka, która zawiera informację, czy w wyniku czynności audytowych stwierdzono nieprawidłowości, w tym wystąpiły ustalenia mające wymiar finansowy.

Test w ramach kryterium 43 w zakresie potwierdzenia, że IC uwzględnia w procesie poświadczania wydatków wyniki kontroli i audytów IZ/IP/IA. W wyniku przeprowadzonego testu ustalono, że korekty zostały ujęte we wniosku o płatność 6.0 (07/RBYB/10/IZ) od IC do KE. Korekty dotyczyły wydatków wykazywanych w Poświadczeniach od IZ do IC nr X, w której potrącono korekty w łącznej kwocie dla środków UE w wysokości 150.477,78 zł.

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 10 został oceniony w kategorii 1.

3.1.25 Kluczowy wymóg kontrolny nr 11

Prowadzenie odpowiednich elektronicznych zapisów księgowych zadeklarowanych wydatków oraz odpowiadającego im wkładu publicznego

Kryterium 45 (11.1)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- istnienia procedur zapewniających prowadzenie w formie elektronicznej zapisów księgowych wydatków zadeklarowanych do Komisji Europejskiej (wykonano testy).

W zakresie objętym audytem dotyczącym *Kryterium 45 (11.1)* - na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Kryterium 46 (11.2)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- istnienia procedur zapewniających utrzymywanie w formie elektronicznej danych dotyczących wydatków przedstawionych do poświadczenia przez instytucję zarządzającą, w tym odpowiedniego wkładu ze środków publicznych wypłaconego beneficjentom (wykonano testy).

W zakresie objętym audytem dotyczącym *Kryterium 46 (11.2)* - na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Kryterium 47 (11.3)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- istnienia procedur zapewniających zachowanie właściwej ścieżki audytu poprzez rejestrowanie i przechowywanie w formie elektronicznej danych księgowych dotyczących każdej operacji, obejmującej wszystkie dane wymagane do sporządzenia wniosków o płatności i zestawienia wydatków (wykonano testy);
- prawidłowości przebiegu procesu weryfikacji wniosków o płatność oraz deklaracji wydatków w zakresie zapewnienia zgodności danych zadeklarowanych do Komisji z danymi wynikającymi z dokumentów IZ oraz systemu LIDER (wykonano testy);
- istnienia właściwej ścieżki audytu umożliwiającej stwierdzenie zgodności łącznych kwot poświadczonych do Komisji z deklaracjami wydatków otrzymanymi od instytucji zarządzających (wykonano testy).

W zakresie objętym audytem dotyczącym *Kryterium 47 (11.3)* - na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

W zakresie KWK 11 przeprowadzono następujące testy:

Test w ramach kryterium 45 w zakresie potwierdzenia, że kwoty są odpowiednio ujęte w formie elektronicznej. W wyniku przeprowadzonego testu ustalono, że ścieżka audytu dla wniosków o płatność od IC do KE umożliwia potwierdzenie zgodności kwot poświadczonych do KE ze szczegółowymi zapisami księgowymi.

Test w ramach kryterium 46 w zakresie ustalenie, czy w danej operacji zachowany został odpowiedni wkład publiczny określony w programie operacyjnym i że dane przechowywane w formie elektronicznej są kompletne i dokładne. W wyniku przeprowadzonego testu ustalono,

że proporcje finansowania są zgodne z rozporządzeniem MG MiŻŚ o podziale środków oraz zgodności kwot zgłoszonych w poszczególnych działaniach z danymi w systemie LIDER. Sprawdzana jest także zgodność danych finansowych w systemie LIDER z posiadanymi informacjami dla wybranych projektów

Test w ramach kryterium 47 w zakresie potwierdzenia zgodności zapisów znajdujących się w dokumentach przekazanych do Komisji z deklaracjami wydatków IZ (w podziale na priorytety/działania), przeliczenia kwoty w PLN na EUR oraz potwierdzenia prawidłowości pomniejszenia wydatków o kwoty odzyskane/anulowane. W wyniku przeprowadzonego testu ustalono, że dokumenty dotyczące wniosku beneficjenta o płatność będące podstawą do sporządzenia Poświadczenia i deklaracji wydatków oraz wniosku o płatność od IZ do IC za badany okres dla Programu są zgodne po przeliczeniu na euro z kwotami zadeklarowanymi do KE we wnioskach o płatność od IC do KE.

Test w ramach kryterium 47 w zakresie pozyskania z LIDER danych o wydatkach w poszczególnych projektach składających się na łączne kwoty zadeklarowane do Komisji. W wyniku przeprowadzonego testu ustalono, że łączne kwoty zadeklarowane do Komisji we wnioskach od IC do KE, są zgodne z danymi wykazywanymi w systemie LIDER Ścieżka audytu umożliwia potwierdzenie zgodności łącznych kwot poświadczonych do KE ze szczegółowymi zapisami księgowymi (dokumenty finansowe, raporty z elasticsearch dla Poświadczeń od IZ do IC, listy sprawdzające i inne dokumenty potwierdzające poniesienie wydatków) w ramach PORiM.

Test w ramach kryterium 47 w zakresie czy deklaracja wydatków nie zawiera duplikatów wykonany na podstawie deklaracji wydatków od początku trwania programu. IC przed przekazaniem wniosku o płatność do KE sporządza raporty z elasticsearch LIDER dla Poświadczeń IZ m.in. w celu stwierdzenia czy nie występują duplikaty. W wyniku przeprowadzonego testu ustalono, że wnioski o płatność od IC do KE nie zawierają duplikatów.

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 11 został oceniony w kategorii 1

3.1.26 Kluczowy wymóg kontrolny nr 12

Odpowiednia i kompletna ewidencja kwot podlegających odzyskaniu, kwot odzyskanych i kwot wycofanych

Kryterium 48 (12.1)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- istnienia procedur zapewniających utrzymywanie dowodów dotyczących kwot wycofanych i odzyskanych w trakcie roku obrachunkowego oraz które należy odzyskać na koniec roku obrachunkowego i kwot odzyskanych na podstawie art. 72 lit. h) (tj. kwot nienależnie wypłaconych wraz z odsetkami z tytułu zwrotu tych kwot po terminie) i art. 137 ust. 1 lit. b) rozporządzenia nr 1303/2013 (wykonano testy);
- istnienia procedur zapewniających, że nieściągalne należności przedstawione w zestawieniu wydatków odpowiadają kwotom zapisanym w systemach księgowych (wykonano testy).

W zakresie objętym audytem dotyczącym *Kryterium 48 (12.1)* - na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Kryterium 49 (12.2)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- istnienia procedur zapewniających przechowywanie odpowiedniej dokumentacji księgowej, celem udowodnienia, że niewłaściwe wydatki zostały wykluczone z zestawienia wydatków zgodnie z art. 137 ust. 2 rozporządzenia nr 1303/2013 (wykonano testy);
- istnienia procedur zapewniających, że wszystkie wymagane korekty zostały uwzględnione w zestawieniach wydatków za dany rok obrachunkowy (wykonano testy).

W zakresie objętym audytem dotyczącym *Kryterium 49 (12.2)* - na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

W zakresie KWK 12 przeprowadzono następujące testy:

W ramach kryterium 48 przeprowadzono test *w zakresie sprawdzenia czy istnieją odpowiednie dowody księgowe potwierdzające wielkość kwot odzyskanych, wycofanych oraz kwotach nienależnie wypłaconych wpisanych do systemu elektronicznego*. W wyniku przeprowadzonego testu potwierdzono, prawidłowość informacji otrzymanych od IZ o kwotach odzyskanych i podlegających procedurze odzyskiwania. Wszystkie kwoty w prawidłowej wysokości zostały wykazane w ewidencji/rejestrze, prowadzona ewidencja jest kompletna i prawidłowa. Potwierdzono zgodność kwot odzyskanych i pozostałych do odzyskania z raportów przekazanych przez IZ do IC Potwierdzono brak kwot wycofanych po anulowaniu i należności nieściągalnych. Potwierdzono pomniejszenie wniosku o płatność 6.0 (07/RBYB/10/IZ) od IC do KE o właściwe kwoty.

W ramach kryterium 48 przeprowadzono test *w zakresie sprawdzenia czy wszystkie nieściągalne należności w danym programie operacyjnym są wprowadzone/zaewidencjonowane w systemie księgowym*. W wyniku przeprowadzonego testu ustalono, że w Programie dotychczas nie wystąpiły kwoty wycofane po anulowaniu ani należności nieściągalne

W ramach kryterium 49 przeprowadzono test *w zakresie sprawdzenia czy wystąpiły przypadki wykluczenia z zestawienia wydatków*. W wyniku przeprowadzonego testu ustalono, że we wniosku o płatność 6.0 (07/RBYB/10/IZ) od IC do KE wykazano pomniejszenia potrącone w Poświadczeniu nr X od IZ do IC. Korekty dotyczyły środków odzyskanych od beneficjentów. Nie wystąpiły inne korekty poza środkami odzyskanymi od beneficjentów W Programie nie wystąpiły kwoty wycofane po anulowaniu ani należności nieściągalne.

W ramach kryterium 49 przeprowadzono test *w zakresie sprawdzenia czy wszystkie wymagane korekty zostały uwzględnione w zestawieniach wydatków za dany rok obrachunkowy*. Pozyskano od Instytucji Certyfikującej informację, o wszystkich korektach nałożonych w projektach realizowanych w Programie Operacyjnym Rybactwo i Morze i dokonano porównania otrzymanych informacji z danymi zawartymi w zestawieniu wydatków. W wyniku przeprowadzonego testu ustalono, że nie wystąpiły inne korekty poza środkami odzyskanymi od beneficjentów potrącone w Poświadczeniu nr X od IZ do IC.

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 12 został oceniony w kategorii 1.

4. FOLLOW-UP USTALEŃ Z AUDYTÓW SYSTEMU Z LAT POPRZEDNICH

Zestawienie stanu wdrożenia rekomendacji zostało zawarte w załączniku nr 3 niniejszego Sprawozdania.

5. WYKAZ SKRÓTÓW

ARiMR	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
CBA	Centralne Biuro Antykorupcyjne
CEIDG	Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej
DAS	Departament Audytu Środków Publicznych w Ministerstwie Finansów
IA	Instytucja Audytowa
IAS	Izba Administracji Skarbowej
IC	Instytucja Certyfikująca
IP	Instytucja Pośrednicząca
IZ	Instytucja Zarządzająca
KE	Komisja Europejska
KRS	Krajowy Rejestr Sądowy
MGMiŻŚ	Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej
OFiP	Opis Funkcji i Procedur
OLAF	Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych
PORiM	Program Operacyjny Rybactwo i Morze na lata 2014-2020
LGR	Lokalna Grupa Rybacka
UOKIK	Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
UCS	Urząd Celno-Skarbowy
UE	Unia Europejska

Tomasz Słaboszowski
Zastępca Szefa Krajowej Administracji Skarbowej
(podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)

Spis załączników:

1. Zestawienie dokumentów poddanych analizie.
2. Podsumowanie wyników testów.
3. Tabela wdrożenia rekomendacji (follow-up).